

Jätkusuutlik Hiiumaa

Palade loodushariduskeskus: „Kõik, mis teeme, on loodusega seotud”

„Jätkusuutlik Hiiumaa” on artiklisari, kus tutvustame UNESCO programmialal „Inimene ja biosfäär” toimetavaid Hiiumaa ettevõtteid, kes majandavad saare hoiatud elukeskkonnas loodusega kooskõlas.

Palade loodushariduskeskus sai alguse 2007. aastal, et täita auku, mis jäi biosfääri kaitseala Hiiumaa keskuse tegevuse lõpetamisest. „Tekkis mõte luua midagi uut, mis on otseselt seotud loodushariduse ja biosfääri programmiga – seda ideed kannabki loodushariduskeskus edasi,” rääkis Palade loodushariduskeskuse eestvedaja Karin Poola.

Karini sõnul on nende põhi-tegevus loodushariduslik: „Kipun seda küll vahel unustama, sest tööd on palju ja lisaks on meil nüüd ka Soera talumuuseum. Palju on majanduslikku tegevust juures.” Sellegipoolest hoolitseb ta, et loodushariduslik tegevus kaduma ei läheks.

Palade loodushariduskeskus pakub praegu 23 loodusprogrammi. Tänu Soera talumuuseumile on nende tegevus tugevalt seotud ka pärandiõppega. Karini sõnul käivad loodus ja kultuur käsikäes.

Populaarne #väiketaibu viib lapsed loodusesse

Möödunud aastal, kui koroonaviirus hakkas ulatuslikult levima ja Karin oli loodushariduskeskuses ihuüksi, esitas ta kõik oma programmi Eesti keskonahariduse ühingu vabariiklikule komisjonile hindamiseks ja enamik neist sai ka muraka märgiga tunnustatud. „Meie juurde võib julgelt tulla,” kinnitas Karin. Muraka märk on kvaliteedimärk, mis kinnitab, et Palade loodushariduskeskuse sisu on kvaliteetne ja pedagoogiliselt läbi mõeldud.

Karini sõnul on koroonaaajal inimeste huvi Palade loodushariduskeskuse tegemiste vastu kasvanud. Kuna kevadel polnud kokkusaamised lubatud, mõeldi koos Palade kooli huvijuhi Grete Oleviga välja Väikese Taibu teaduskarbid, mis saadeti lastele koju. „Kui projekti alustasime, registreeris enam kui 70 last üle Hiiumaa. Kärtasime

Karin Poola novembris lastele saadetud Väikese Taibu teaduskarpidega. Foto Károlyn Kivistik

ringi ja viisime kaste üle saare laiali,” rääkis Karin. Tema sõnul oli see nende panus, et lapsed tuleks korraldada arvutimaa-ilmast välja, saaks katsetada ja avastada. Lisaks teaduskatsele oli iga kasti juures ülesanne ka loodusvaatlusega – see viis lapsed õue vaatlustega, pildistama ja joonistama.

Kuigi lapsed saavad praegu koolis ja lasteaias käia, otsustati novembris taas välja anda üks Väikese Taibu kast. Seekord saavad lapsed lisaks kodus katsete tegemisele ka kokku. „Kutsime lapsed kokku õue värskesse õhku ja vaatame meiega koostööd tegevad lapsed näost näkku üle,” märkis Karin.

Tulekul teistmoodi jõulumaa

Karini sõnul käiakse loodushariduskeskuses palju ja tööd on neil kõvasti. Vahepeal töötas ta ükski, nüüd on tal abiks ka Margre Filipenko. Muudmoodi lihtsalt välja ei veaks, sest tulekul on nii mõndagi põnevat.

„Sellel aastal moodustati loodushariduskeskuse nõukogu ning üks nende ettepanek oli taas elu sisse puhuda täiskasvanute ja üldse laiemal üldsusega tegevusele,” rääkis Karin. Tema sõnul otsustati seda

alustada novembris, täna leiab aset öömatk Kaibaldi liivikule: „Teeme pikema matka, räägime loodusest ja sellest, mis see Kaibaldi liivik on ning miks ta on kaitse all. Teeme seda kott-pimedas, et oleks põnevam.”

Detsember algab loodushariduskeskuses traditsioonilise „Valgest valgese” kontserdiga, kus astub üles Ott Lepland. Karini sõnul on see tänuõhtu neile, kes on panustanud oma aega ja raha loodushariduskeskuse. Lisaks tuleb pileteid ka vabamüüki.

Detsembri tippsündmus on kindlasti jõulumaa. „Mõtlesime, et kui on loodushariduskeskus, on põhiohk õues olemisel. Kõpsetame lõkkel jõulusaia, vaatame nahkhiirekoopasse, tantsime laulame, käime metsaretkel ja teeme muud põnevad,” loetles Karin. Ta lisas, et sel aastal on jõulumaa pisut teistmoodi kui varem.

Unistab parematest õppetingimustest Soeras

Soera talumuuseumis on Karini sõnul lõppemas suurem arendusprojekt, et muuseum hakkaks hea välja nägema. Viimasena alustati näiteks puisi- niidu rajamist. Karin märkis,

et see on küll veel pooleli, aga näeb juba väga hea välja. Lisaks sai muinsuskaitseametil toel sügisel korda muuseumi kelder.

Muuseumi endine söögimaja on kasutusel õppehoonena ja seda kutsutakse hellitavalt väikeseks loodusemajaks. See maja vajab Karini sõnul aga hädasti korrastamist: „Tore oleks, kui lapsed saaks seal ilusas ruumis õppida. Praegu õpime loodushariduskeskuse ruumides Palade koolis, aga suvel kolin kõigi oma mikroskoopide ja asjadega Soera kivimite ja õppe majja.”

Teine suur unistus on Karini seotud Orjaku linnuvaatlustorniga, millega tööd alustati. Tema kurvastuseks leidis küll neid, kes kahtlesid, miks Pühalepa osavald hoolitseb Orjaku linnutorni eest, aga Karin lähtub ühest Hiiumaast ja ühest loodusõppest. „See on ühtne Hiiumaa värk. Käina osavald on linnuvaatlustorni korda teinud ja maja on väga ilus. Loodan, et meie saame sinna sisu anda,” rääkis Karin.

Inimene teab, kui vastavalt käitub

Karin soovib, et inimesed käiks loodushariduskeskuses ja tunneks huvi. Tema sõnul on üks asi teadmine, aga inimene teab alles siis, kui ta ka vastavalt käitub: „Kui me praegu vaatame, siis teadmised ei ole väikesed, aga käitumises on suured lüngad sees.”

Karini kõige suurem unistus on, et kõik see, mida loodushariduskeskuses õpetatakse, läheks kokku inimeste mõistmise ja käitumisega.

Kannab Hiiumaa rohelist märki

Palade loodushariduskeskus kannab sellest aastast ka Hiiumaa rohelist märki. Idee märki taotleda tekkis Karini sõnul sellest, et paljud soovitasid: „Kõik, mis me teeme, on ju loodusega seotud.”

Hiiumaa roheline märk antakse Hiiumaal toodetud ja/või hiiumaisest toorainest toodetud kvaliteetsele tootele või Hiiumaal pakutavale teenusele, mis on saadud jätkusuutliku majandamise tulemusena, väärtustab ning väärib kohaliku loodus- või inimressursi, traditsioonilisi oskusi ja kohaliku kultuuri.

Fotod: Viive-Kai Rebane, Joosep Niit, Ants Vahtras, Károlyn Kivistik

Osavallavanemad tervitasid esimesel poolaastal sündinud beebisid

Hiiumaa vallas on traditsioon kutsuda kaks korda aastas beebid ja nende vanemad pidulikule vastuvõtule. Praeguse koroonalukorra tõttu otsustas vallavalitsus vastuvõtu loobuda ja tavapärasest beebipäeva mitte korraldada.

Sellegipoolest sai iga pere pidulikkusest osa – osavallavanemad viisid beebidele koju hõbelusika ja kingikoti, milles Kärkla linnaraamatukogu poolt raamat „Pisike puu”, või tervitasid uusi vallakodanikke väiksesmaseltskonnas.

Suur tänu osavaldade kultuuri- ja vaba aja keskustele, kes aitasid uute vallakodanike tervitamise siiski pidulikuks muuta.

Just neile väikestele uutele vallakodanikele mõeldes sündis Timo Ligel ka laul „Tervitan sind”.

2021. aasta esimesel poolaastal ehk 1. jaanuarist 30. juunini registreeriti Hiiumaal 32 beebi sünd.

Soovime teile – Lilith Elise, Paul, Joosu, Birk Artur, Mia Noora, Elon Laurent, Jette-Liise, Chris, Siena Marie, Luca, Aire, Morgan, Frank-Lucas, Saskia, August, Maru, Hugo, Alfred Leonart, Gert Maikel, Emmi, Mark, Harti, Liine, Frans Elias, Emma-Britt, Kristjan, Tobias, Lenna, Melissa, Amelia, Poppy Amelia, Adriana – toredat kasvamist ja rõõmsat lapsepõlve!

Registreeri end Hiiumaa elanikuks!

Kas tead, kuidas registreerida end Hiiumaa valla elanikuks?

Elukohateadet saab esitada e-rahvastikuregistris.

Samuti saab Hiiumaa elanikuks registreerida Hiiumaal kohapeal:

- saada elukohateade digitaalselt allkirjastatuna aadressile valitsus@hiiumaa.ee;
- esita teade üksikisiklikult valimajas üle Hiiumaa kohapeal;

- saada elukohateade ja isikut tõendava dokumendi koopia kirjaga aadressil Hiiumaa vallavalitsus, Keskväljak 5a, Kärkla 92413, Hiiumaa.

Kui elukoha vahetaja ei ole

elukohateates märgitud ruumi omanik, tuleb elukohateade lisada ruumi kasutamise õigust tõendava dokumendi koopia (näiteks üürileping) või ruumi omaniku luba (allkirj elukohateatel).

SÜNDINUD UUED VALLAKODANIKUD

Simo Rull
Mattias Luup

Gerthud Kiiver
Karl Kütt

Õnnitleme vanemaid!

Vallavalitsuse istungitelt

○ Kinnitati Kärkla põhikooli arengukava ja tegevuskava aastateks 2021–2025.

○ Kiideti heaks Hiiumaa valla spordi ja liikumisharrastuste arengukava 2022–2035 ning saadeti avalikustamisele.

○ Hiiumaa vallas korraldatakse 1.–30. novembrini kampaaania, millega toetatakse kasside steriliseerimist ja kastreerimist soodustingimustel: omanikule maksab emase kassi steriliseerimine 50 eurot ja isase kassi kastreerimine 30 eurot (kogumaksumusest 50%), ülejäänud osa maksumusest jaguneb võrdselt loomaarsti (25%) ja osavalla valitsuse (25%) vahel.

○ Anti avaliku ürituse luba: • jahtklubile Dago korraldada Hiiumaa purjetamishoovaja lõpupidu 30. oktoobril kell 18.30–4 Kärkla sadama Yachts Service’e hallis; • MTÜ-le Hiiumaa Ralliklubi Hiiumaa korraldada rahvaralli 5. novembril kell 9–00 Hiiumaa teedel ja Kärkla tänavatel, 6. novembril kell 7–22 Pühalepa ja 5. novembril kell 9 kuni 6. novembril kell 22 Kõrgessaare osavallas ning kasutada Kärkla sadamaala võistluskeskuse ja hooldusalana. Teelõigud suletakse ralli kiiruskatsete ajaks.

○ Kinnitati kaasava eelarve 2022. aasta ettepanekute paramusjärjestus.

○ Anti Kärkla Veevärgile nõusolek müüa mikrotorustikku tingimusega, et ostja tagab inimestele mõistliku aja jooksul liitumise.

○ Otsustati korraldada hanked: • avatud hankemenetluses riigihange „Villalao katuse ehitustööd”; • lihthankemenetluses hange „Piletimüügisüsteemi rentimine Hiiu maakonna bussiliinidele”; • väljakuulutamisetega läbirääkimistega hankemenetluses riigihange Käina huvi- ja kultuurikeskuse rekonstrueerimise ja energiatõhusamaks muutmise põhiprojekti koostamiseks.

○ Tunnistati riigihankes „Palade spordihoone rekonstrueerimise ja energiatõhusamaks muutmise põhiprojekti koostamine” edukaks OÜ DAGOpen esitatud pakkumus 47 300 eurot, lisandub käibemaks.

○ Tunnistati riigihankes „Emaste põhikooli ventilatsioonisüsteemi ehitamine” edukaks pakkuja OÜ Tresden majanduslikult soodsaim pakkumus 347 918,55 eurot, lisandub käibemaks.

○ Otsustati sõlmida Kristiina Hellströmiga üldplaneeringu jaoks vajaliku uuringu „Hiiumaa maakonnaplaneeringu väärtuslike maastike teema kaasajastamine” leping maksumusega 7800 eurot.

○ Anti nõusolek Hiiumaa Spordile sõlmida leping ASiga Pristis Hiiumaa spordikeskuse tehnosüsteemide hoolduseks summas 675 eurot/kuus, lisandub käibemaks.

○ Kehtestati Hiiumaa spordikeskuse pindade kasutusse andmise hinnad.

○ Pühalepa osavalla valitsus sõlmib osavalla teede talihoolde lepingud: • OÜga Dagon piirkonnas 1 ja 2 tunnihinnaga 40 eurot ning piirkonnas 3 tunnihinnaga 50 eurot, lisandub käibemaks; • Toomas Rimmelkoorega piirkonnas 4 tunnihinnaga 55 eurot, lisandub käibemaks; • Johannes Rimmelkoorega piirkonnas 5 tunnihinnaga 60 eurot, lisandub käibemaks.

○ Kõrgessaare osavalla valitsus sõlmib osavalla teede talihoolde lepingud: • OÜga HK Kodeste I talihoolde piirkonnas (Tahkuna-Koidma), tunnihinnaga 60 eurot, lisandub käibemaks; • OÜga Metsamehe Talu II (Reigi-Pihla); III (Viskoosa); IV (Lauka-Heiste); VII (Luidja-Paope) ja VIII (Villamaa-Hüti) talihoolde piirkonnas tunnihinnaga 40 eurot, lisandub käibemaks; • OÜga Maaranna V (Suure-ranna-Kiduspe) ja VI talihoolde piirkonnas (Kõpu-Kalana) tunnihinnaga 43 eurot, lisandub käibemaks.

○ Käina osavalla valitsus sõlmib osavalla teede talihoolde lepingud: • OÜga Kemehh Käina alevikus ja Käina ümbruses tunnihinnaga 45 eurot, lisandub käibemaks; • OÜga Rovax Grupp Kassaris ja Männamaal tunnihinnaga 45 eurot, lisandub käibemaks.

○ Sõlmitakse leping ASiga Propaan Kõrgessaare vaba aja keskuse, lasteaia Vigri ja Hiiumaa sotsiaalkeskuse Kõpu pansionaadi katlamajadele gaasi ostmiseks. Teenuse maksumus on 773,91 eurot/tonn, lisandub käibemaks. Hind sisaldab ka vedelgaasi transporti, kauglugejate paigaldust ja järelevalvet teenust.

○ Sõlmitakse leping OÜga Käina Vara Hiiu mnt 1d korterite üürimiseks tähtajaga kuni 31. oktoober 2024 kokku hinnaga 27 564 eurot: krt 1 – üldpind 36,8 m²; krt 3 – üldpind 50,2 m²; krt 5 – üldpind 40 m² ja krt 6 – üldpind 55,5 m².

○ Otsustati muuta Hiiumaa vallavalitsuse 7. aprilli 2021 korraldust nr 185 „2021. aasta eelarvete detailse jaotuse kinnitamine” ja kinnitati investeringute jaotus.

○ Eraldati omaosaluse fondist Käina huvi- ja kultuurikeskuse kultuurkapitali projektide kaasfinantseeringuks 1470 eurot.

○ Otsustati eraldada reservfondist toetust 3097 eurot, su-

unates vahendid Kõrgessaare osavalla valitsusele.

○ Rahuldati Hiiumaa Vabakooli taotlus maksta erakoolile toetust. Kehtestati toetuse määraks 64 eurot kuus vastavalt kooli juhataja esitatud nimekirjale: kokku 10 lasteaiast ja viis õpilast. Otsustati kehtestada toetuse määraks 10 eurot kuus ühe õpilase kohta, kuna õpilane on koduõppel lapsevanema soovil.

○ Otsustati jätta rahuldamata OÜ Tahkuna Tuulik kahju hüvitamise taotlus.

○ Kiideti heaks 10 hajaasustuse programmi projekti aruannet.

○ Otsustati muuta Hiiumaa vallavalitsuse 1. juuli 2020 korraldust nr 354 „Hajaasustuse programmi taotluste hindamise tulemuste kinnitamine” punkti 1 ja eemaldati nimekirjast nr 45 Kirsti Kerves.

○ Tagatakse kolmele inimesele eluruum Laukal, ühele Kõrgessaares ja ühele Hellamaal.

○ Korraldatud jäätmeveoga liitumisest vabastati üks kinnistu ja jäeti vabastamata teine.

○ Otsustati maksta mittetulundusliku tegevuse projektoetust täismahus: • kauni muusika mittetulundusühingule Sõru Jazz 2021 korralduskulude katmiseks 1500 eurot; • MTÜ-le Hiiumaa Poistekoor projekti „Laululapsed Estonia kontserdisaali kuulama kontserti „Lastele”” elluviimiseks 636 eurot; • mittetulundusühingule Kärkla Nukuteater väikelaste mängutoa töö korraldamiseks ja läbiviimiseks nukuteatris 500 eurot.

○ Otsustati maksta mittetulundusliku tegevuse projektoetust osaliselt: • MTÜ-le Aerobike Cycling Agency Hiiumaa spordinädalavahetuse läbiviimiseks ja laialdasemaks turundamiseks 1200 eurot; • MTÜ-le Hiiumaa Poistekoor Hiiumaa tütarlastekoori ja Hiiumaa poistekoori maailmakoristuspäeval osalemise kulude katmiseks 80 eurot; • SA-le Lootsi Koda ürituse Pärdi päevad 2021 Hiiumaal kulude osaliseks katmiseks 1500 eurot.

○ MTÜ-le Kerema Kultuurikoda Hiiumaa kammerorkestri jõulukontserdi korraldamiseks 1500 eurot. • MTÜ-le Kärkla Baptistikogudus kvaliteetse digitaalse klaveri ostmiseks 500 eurot; • MTÜ-le Hiiumaa Orienteerujate Klubi vabariikliku orienteerumisevõistluse jüriööjooksu korraldamiseks aprillis 2022. aastal 900 eurot; • MTÜ-le Tuulte Tee Hiiumaa Toidupanga tegevuse arendamiseks 800 eurot; • MTÜ-le Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Käina Marti-

ni Kogudus Käina kogudusele kuuluvate kabelite katuste tõrvamiseks 796 eurot; • MTÜ-le Hiiumaa Käsitööseltsi projekt „Laiendada traditsioonilist Hiiumaa jõululaata ja muuta see lisaks laadale suuremaks kultuurisündmuseks” elluviimiseks 1500 eurot; • MTÜ-le Kärkla Kohvikutepäev Hiiumaa sügise ja Vananaistesuve pikaajaliseks turundamiseks 75 kvaliteetfoto hankimiseks ja erilise loodusloodusesnäituse kahel korral korraldamiseks 450 eurot.

○ Kinnitati MTÜ Sõle Segajad tegevustoetuse projekti tegevuskava muudatus: toetuseks makstud raha eest seotab taotleja rahvatantsurühmale heli- ja videotehnika: videokaamera, statiiv, kaasaskantav *blue-tooth*-kõlar.

○ Anti nõusolek: • Tubala ja Nõmba küla kinnisasjade jagamiseks: 30 kinnisasjast eraldatakse transpordimaa; • Nõmba küla kinnisasjade jagamiseks: 13 kinnisasjast eraldatakse transpordimaa; • Tilga küla Atsipõllu kinnisasja (6,38 ha, maatulundusmaa) jagamiseks: Atsipõllu, maatulundusmaa ja Jäägri, elamumaa; • Malvaste küla Andruse kinnisasja (12,97 ha, maatulundusmaa) jagamiseks: Andruse, Oja ja Metsa, kõik maatulundusmaa; • Valgu küla Nuki kinnisasja (10,48 ha, maatulundusmaa) jagamiseks: Nuki ja Liivapõllu, mõlemad maatulundusmaa; • Paluküla Palmeti kinnisasja (17 187 m², tootmismaa) jagamiseks: Palmeti, Alasi, Kingu, Käbi, Tõru, Sinilille, Pähkli, Urva, kõik tootmismaa; • Sigala küla Mihkli kinnisasja (18,12 ha, maatulundusmaa) jagamiseks: Mihkli ja Mihklimetsa, mõlemad maatulundusmaa.

○ Määrati Sinima küla Mulgi kinnisasja katastriüksuse lahiaadressiks Ranniku.

○ Määrati Malvaste küla Vasara katastriüksuse uueks lahiaadressiks Risti.

○ Muudeti Rootsi küla Karjamaa (15,6 ha, maatulundusmaa) ja Tiukama (7,31 ha, maatulundusmaa) katastriüksuste vahelisi piire.

○ Muudeti Suurepsi küla Uue-Hendriku katastriüksuse (3,72 ha) senist sihtotstarvet elamumaa 50% ja ärimaa 50% ning määrati uueks sihtotstarbeks elamumaa 100%.

○ Muudeti Tahkuna küla Tahkuna kordoni katastriüksuse (3,90 ha) senist sihtotstarvet riigikaitsemaale ning määrati uueks sihtotstarbeks ühiskondlike ehitiste maa. Hiiumaa vallale kuuluv Tahkuna kordoni kinnistu on kasutusse antud MTÜ-le Hiiumaa Militaariajaloomuseks, kinnistul asub Hiiumaa militaarmuuseum. Prae-

gu kehtiv katastriüksuse sihtotstarvet riigikaitsemaale ei vasta kinnistu ja hoonete tegelikule kasutusele. Maakatastriseaduse kohaselt on riigikaitsemaale riigikaitse, piirivalve ja päästeteenistuse otstarbel kasutatav maa.

○ Nõustuti maa riigi omandissejätmisega ja määrati sihtotstarve: Kõmmusselja küla Muuluka katastriüksus, maatulundusmaa.

○ Muudeti Hiiumaa vallavalitsuse 30. juuni 2021 korralduse nr 389 „Kinnisasjaga liitmiseks sobiva maa määramine erastamiseks (Puskikooli)” punkti 1.4: „maa maksustamishind – 30 eurot”.

○ Algatati detailplaneeringu koostamine ja kinnitati läheteisukohad: • Paope küla Põndaku maaüksusel; • Paope küla Laaneotsa maaüksusel; • Kiduspe küla Saviaugu maaüksusel.

○ Anti projekteerimistingimused: • Villamaa küla Kotka maaüksusele elamu rajamiseks; • Rootsi küla Uuspaja maaüksusele sauna laiendamiseks üle 33% mahus; • Loja küla Metsaloja katastriüksusele tootmiskeldri rajamiseks; • Hellamaa küla Meelespea katastriüksusele plaanitava Hellamaa sotsiaalküla maa-ala detailplaneeringu täpsustamiseks; • Viiri küla Murru kinnistu planeeringujärgse hoonetusala suurendamiseks kuni 10% ulatuses ja alale püstitatava ehitise projekteerimiseks; • Külaküla Pääsusilma kinnistule püstitatava elamu projekteerimiseks; • Tammistu küla Alliku maaüksusele suvila rajamiseks; • Suureranna küla Mihklisoo maaüksusele abihoone detailplaneeringus käsitletud kõrguse tingimuste täpsustamiseks; • Selja küla Hiiu mnt 39 maaüksusele elamu ja abihoone püstitamiseks; • Kõrgi küla Järna-Villemi maaüksusele elamu püstitamiseks; • Kärkla linna Luite tn 2a maaüksusele olemasoleva hoonestuse vahele uue eluhoone püstitamiseks.

○ Muudeti Hiiumaa vallavalitsuse 14. oktoobri 2020 korralduse nr 562 „Projekteerimistingimuste andmine” projekteerimistingimuste sisu seoses omaniku avaldusega suurendada ehitisealust pinda.

○ Otsustati seada isiklik kasutusõigus ASi Telia Eesti kasuks Kärklas Pikk tänav T3 kinnistule (5164 m², transpordimaa) sideehitise ehitamiseks ja hooldamiseks.

○ Otsustati seada avalikes huvides kasutusõigus Hiiumaa valla kasuks Kalana küla Vaino maaüksusele (7616 m², elama-

mumaa) Kalana-Metsavahi tee avalikuks kasutamiseks ja tee hooldamiseks.

○ Algatati Valipe küla Mihkli kinnisasja erateede avalikuks kasutuseks määramise menetlus ning otsustati seada Hiiumaa valla kasuks isiklik kasutusõigus kinnisasjale Vahi tee ja Mihkli tee avalikes huvides kasutamiseks.

○ Algatati Palukülas Teeääre kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutuseks määramise menetlus ja otsustati seada Hiiumaa valla kasuks isiklik kasutusõigus Teeääre kinnisasjal asuva Peetri-Tõnise tee avalikes huvides kasutamiseks.

○ Otsustati seada OÜ Elektri-levi kasuks isiklik kasutusõigus elektrimaakaabelliini ehitamiseks ja hooldamiseks: • Tahkuna küla Tahkuna kordoni kinnistule; • Kärklas Karja tänava kinnistule (3350 m², transpordimaa); • Kärkla Pae tänava kinnistule (5502 m², transpordimaa); • Linnumäe tänava kinnistule (3165 m², transpordimaa); • Linnumäe küla Linnumäe põik kinnistule (2058 m², transpordimaa); • Mudaste küla Mudaste külatee kinnistule (6611 m², transpordimaa)

○ Otsustati seada OÜ Elektri-levi kasuks sundvaldus elektrimaakaabelliini rajamiseks ja majandamiseks: • Kärklas asuvale riigi omandisse kuuluvale Linnumäe 1 kinnistule (23 421 m², sihtotstarbeta maa); • Mardihansu küla Luiterüdi kinnistule (15,08 ha, maatulundusmaa).

○ Muudeti Hiiumaa vallavalitsuse 10. märtsi 2021 korralduse nr 144 „Vallavara koormamine isikliku kasutusõigusega” punkti 1.2.: „isikliku kasutusõiguse ala pindala on 11 m², mis on tähistatud skeemil isikliku kasutusõiguse alana.”

○ Muudeti Hiiumaa vallavalitsuse 5. mai 2021 korralduse nr 262 „Vallavara koormamine isikliku kasutusõigusega” punkti 1.5.2: „Isikliku kasutusõiguse pindala on koos kaitsevööndiga 184 m².”

○ Muudeti Hiiumaa vallavalitsuse 10. märtsi 2021 korralduse nr 146 „Vallavara koormamine isikliku kasutusõigusega” punkti 1.2. järgnevalt: „isikliku kasutusõiguse ala pindala on 11 m², mis on tähistatud skeemil isikliku kasutusõiguse alana.”

○ Muudeti Hiiumaa vallavalitsuse 5. mai 2021 korralduse nr 263 „Sundvalduse seadmine Rambis ja Murula kinnistutele” punkti 2: „Sundvalduse sisuks on kinnistu igakordse omaniku kohustus taluda elektroonilise side maakaabelliini ehitamist ja majandamist (remontimine, hooldamine). Sundvaldus seatakse Rambis kinnistul side maakaabelliini ehitamiseks ja talumiseks kaitsevööndiga kokku 417 m² (liisa 1 kahel lehel) ning Murula kinnistul kaitsevööndiga kokku 61 m².”

Hiiumaa vallas sündis kolmikliit

11. novembril allkirjastasid Sotsiaaldemokraatlik Erakond, valimisliit Ühine Hiiumaa ning Reformierakond koalitsioonilepingu Hiiumaa valla juhtimiseks aastatel 2021–2025.

Koalitsioonilepingu järgi tegutsetakse põhimõttel, et Hiiumaa ei ole ääremaa ning Hiiumaal ei ole ääremaad. Osavallad jäävad. Samas võetakse eesmärgiks tõhustada valla juhtimist, kasvatada valdkondlikku kompetentsi ja muuta otsustusprotsesse efektiivsemaks.

Uus võimuliit kavatseb elu viia varem plaanitud ning eelarvestrateegias kajastuvad investeeringud. Neist on töös Kärkla põhikooli uue hoone ehitus, kohe algavad Kalana jahisadama arendamine ning Sõru jahisadama laiendustööd.

Jätkub Käina huvi- ja kultuurikeskuse uue hanki ning Palade spordihalli rekonstrueerimise ettevalmistamine. Uue algatusena lükatakse käima Kõrgessaare programm, andmaks selle piirkonna arengutele tugevat hoogu.

Koalitsioonilepingu alusel sünnib kolmikliit, millel on 23-liikmelises vallavolikogus 15 kohta.

Kokkuleppe järgi nimetab vallavanema Sotsiaaldemokraatlik Erakond. Lisaks kuuluvad vallavalitsusse kaks abivallavanemat, kellest ühe nimetab Reformierakond, ning osavallavanemad. Igal osapool on vallavalitsuses vähemalt kaks kohta.

Volikogu esimehe esitab Ühine Hiiumaa, aseesimehe koht pakutakse opositsioonile.

Hergo Tasuja, Margit Kagadze ja Aivar Viidik allkirjastasid koalitsioonilepingu. Foto: Károlyn Kivistik

Volikogu esimeheks valiti Anu Pielberg

18. novembril toimus Hiiumaa vallavolikogu uue koosseisu esimene istung. Volikogu esimeheks valiti 17 poolthäälega Anu Pielberg valimisliidust Ühine Hiiumaa. Pielberg juhitis neli aastat Kärkla osavallakogu. Ta on aktiivselt osalenud

haridusasutuste hoolekogudes ja olnud Kärkla linnavolikogu liige. Lisaks omab Pielberg pikaajalist kogemust ettevõtluses. Volikogu aseesimeheks valiti 16 poolthäälega Tõnis Paljasmaa Eesti Konservatiivsest Rahvaerakonnast.

Volikogu aseesimees Tõnis Paljasmaa ja esimees Anu Pielberg. Foto: Liina Siniveer

Spordikeskuse lindi lõikasid läbi Martin Lauri (vasakult), Johan Tali, Indrek Saar, Aivar Viidik, Tõnis Lukas, Monika Pihlak, Margo Padar ja Hergo Tasuja. Foto: Argo Nurs

Hiiumaa spordikeskus avatud

Uus Hiiumaa spordikeskus avati pidulikult 12. novembril spordikeskuse ees.

Varem plaanitud kahepäevase spordipeo teise päeva üritused on edasi lükatud ajale, mil olukord võimaldab neid turvaliselt pidada. Spordikeskus on avatud ja kõik on tere tulnud tutvuma ning trenni tegema.

„1. aprillil peetud sarikapeol jäi pool teed veel minna. Täna saame öelda, et oleme valmis,“ rõõmustas spordikeskust haldava vallaasutuse Hiiumaa Sport juht Martin Lauri. Tema sõnul tahab iga uus asi sisse töötamist: „Nüüd seisab aeg, et suurepärasest uuest spordikeskusest saaks nii kohalike kui meie külaliste jaoks koht, kus oma sportlikud saavutused ellu viia.“

Hiiumaa vallavanem Hergo Tasuja tõi, et Hiiumaa spordikeskus ei sünnita automaatselt ja kohe maailmameistreid. Eriti kui mõelda, millistes tingimustes vormisid meistreid

näiteks Tiit Madalvee või Tõnu Pääsuke. Küll annab see tema sõnul selleks suurepärased eeldused.

„Veel enam ootame, et spordikeskus suurendaks liikumisharrastajate ning spordisõprade kandepinda, aidates seeläbi rohkemal hiiudlastel terve ja tugev püsida,“ ütles Tasuja.

Hiiumaa valla arenguosa-konna juhataja Monika Pihlak leidis, et hiiudlaste väga oodatud spordikeskuse valmimist on soosinud ka tähtede seis, sest arvestades esialgseid rahalisi võimalusi, sai hoone siiski valmis pea täismahus ja väga lühikese ajaga.

Spordikeskuse arhitektuurne ja maastikuarhitektuurne lahendus saadi „Hiiumaa spordikeskuse ja ümbritseva väliruumi arhitektuurivõistlusel“, mis korraldati 2018. aastal. Võitjaks osutus arhitektibüroo Molumba võistlustöoga „Mardikas“.

„Meile oli oluline, et see hoone, vaatamata oma tohutule mahule, oleks oma olemuselt hiiumaine ja maaläheda-

ne. Arhitektuuri silmas pidades tähendas see asjakohast ja ehk natuke ka traditsioonilist materjalikäsitlust ning nii saidki hoone kandetarindid ja ka välisilme puidused,“ rääkis Johan Tali arhitektuurbüroost Molumba.

Tema sõnul ei ole Hiiumaa spordikeskus pelgalt hoone, kus sees sporti teha, vaid hõlmab ka ümbritsevaid välialasid ja tekitab Kärklale juurde kvaliteetset avalikku ruumi. „Tervikvisiooni autoritena on ülisuur rõõm, et algul etappidesse jagatud mitu saali, väliväljakut ja rekreatsiooniala on suudetud ikkagi üheks tervikuks liita ning selliselt ka ellu viia,“ leidis Tali.

Spordikeskuse ehitaja OÜ Ehitus5ECO projektijuht Margo Padar leidis, et valminud on mitmefunktsiooniline spordikompleks, kus saab korraldada eri tasemel spordivõistlusi ja -laagreid nii sise- kui ka välitingimustes. Samuti on loodud kohalikele elanikele Eestis ühed paremad tingimused aastaringseks sportimiseks.

„Rõõm on tõdeda, et rahvas on kompleksi nii hästi vastu võtnud. Ehitajal kulus ehituse viimastel nädalates tublisti aega, veenmaks huvilisi, et hoone ei ole veel kasutamiseks avatud,“ rääkis Padar.

Kärklas aadressil Põllu 27 asuv Hiiumaa spordikeskus on avatud esmaspäevast reedeni kell 13–22 ja nädalavahe- tusel 10–20.

Hiiumaa spordikeskus on kolmekorruseline ja 6900 ruutmeetril: majas on täismõõtmes korvpalliväljak ning kolme väljakuga tennisehall. Kasutada saab nüüdisaegset jõusaali, kergejõustikuala, osaletu rühmatreeningutes ja harrastada sisetingimustes jooksutrenni 60meetrisel rajal. Lisaks on hoones koha leidnud noortekeskus, spordilaagreid ja võistlejaid majutav hostel ning helistuudio.

Spordikeskuse juures on välialad: kunstmurukattega täismõõtmes jalgpalliväljak, korvpalli ja võrkpalli väliväljakud, skate-park, kiiged ja mänguväljak.

Sõru sadamas algasid süvendustööd

Sõru parvlaevasadamas alustati novembri keskel kanali süvendust. Ehitustööde käigus uuendatakse ka kailiini seni rekonstrueeritud osast põhja poole.

Sõru jahisadama laienduse ehitus läheb käima detsembri alguses ja sealgi on esimesena kavas süvendus ja pinnase väljakaev.

Mõlema sadama ehitustöid rahastatakse Interregi Est-Lat toetusmeetme Läänemere idaosa sadamate arendamise ja turundamise projektist.

Saarte Liinide sadamas teeb ehitustöid Insenerihituse AS. Valla sihtasutuse Hiiumaa Sadamad hallata olevat jahisadamat hakkab laiendama AS Tariston.

Hiiumaa aasta isa Mati Nurs abikaasa, laste ja lastelastega. Foto: Tõnu Soop

Hiiumaa aasta isa on Mati Nurs

13. novembril Paladel aset leidnud aasta isa tseremoonial anti aasta isa tunnustus üle Mati Nursile. Mati on armastav isa kolmele pojale, vanaisa kaheksale lapselapsele ja vanavanaisa kuuele lapselapselapsele. Mati elab alati kõigile kaasa ning aitab nii nõu kui ka jõuga.

RAAMATUKOGUHOIDJA SOOVITAB

Jätkame rubriiki, kus Hiiumaa raamatukoguhoidjad jagavad raamatusoovitusi. Seekord on kaks soovitus kirja pannud Marju Alik Emmaste raamatukogust.

Viivi Luik, „Seitsmes rahukevad”

Uustrükk järeleõnadega

Viivi Luige romaan „Seitsmes rahukevad” oli juba oma esmailumise ajal 1985. aastal suursündmus. Autor kirjeldab sõjajärgse Eesti tege- likkust ning inimeste elu ilustamata ja karmilt. Kuid seda teost kannab imeli- ne kargus ja poeesia. Kohati masenda- vast viiekümnendate aastate argielust terendab pea iga leheküljel vastu loo- tusrikas tulevik. Nii tabub „Seitsmenda rahukevade” lugeja end olevat ühekor- raga mitmes ajas ja ajastus: selles, mis parajasti on, ja ka selles, mis saabub.

Autori saatesõna „Miks ma selle raamatu kirjutasin?”, Viivi Luik: „Võib-olla on kogu selle raamatu kirjutamise põhjus ja sa- ladus tõesti ainult mõnes lumele langenud kuumas vereprits- mes, mida ma lapsena nägin. Veel tähtsamad, kui verepritsmed lumel, on minu jaoks need külmunud sinilillelehed, mis romaa- nis lapsele kingitakse. Selle üllatava kingituse juurde kuuluvad lume alt tõusev igavene päike, kevad ja lootus. Selle raamatu li- pukiri ja vapimärk on päike. Lume alt välja kaabitud lootus, mis antakse edasi lapsele, kes ta tulevikku viib.”

Maarja Vaino: „Õieti jutustavad meile lugu kaks häält: lisaks lapsele ilmub aeg-ajalt teksti ka kõiketeadev autorihääl, mis kom- menteerib olevikku tulevikusilmade kaudu ning teab rohkem, kui väike laps teada oleks võinud. Selles autorihääles on midagi rahustavat, see esindab aegade ülest vaatepunkti, mis kinnitab, et isegi suurte tragöödiate ja katkestuste ajal on olemas kestvu- seseeme – nii nagu õunapuuseemned lapse isa taskus.”

Joonas Hellerma: „Viivi Luik annab kirjandusele ja kirjanike- le erilise ülesande. „Luuletajate närvid” ja „mõtlejate ajurakud” peavad töötama, et hakata vastu unustusele, massikultuurile ja sõjale. Viivi Luige romaan on kõigi nende innustajaks, kelle- le teevad muret oma ajastu tuuleveskid ja kes otsivad õilsamaks saamise teed.”

Toimetaja Hedi Rosma, kujundaja Andres Tali.

Natan Dubovitski, „Nulli lähedal”

Tõlkinud Toomas Tallo, Postimehe kir- jastus, 264 lk.

„Nulli lähedal” autor on ajakirja Russ- kij Pioneer püsikirjutaja ja seda Vladimir Putini lähikondne oli. Kohe asuti speku- leerima, et Naši liikumise isa ja Putini lähikondne Vladislav Surkov kirjutas romaani lunastuseks oma pattude eest ning näitamaks, kuidas Venemaal asjad tegelikult käivad. Nimelt kirjeldatakse raamatus võimude, ajakirjanike ja jul- geolekujõudude korruptsiooni ja mõis- tetakse see hukka.

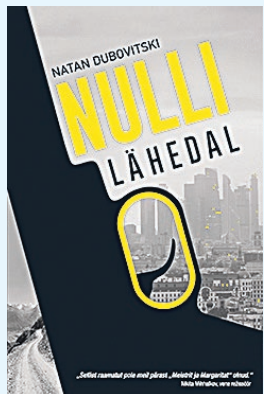
Surkov nõustus, et „Nulli lähedal” oli viimaste aegade üks parimaid ja samas ka müstilisemaid romaane, kuid tema sel- lega seotud pole. „Arutada teemal, et mu naise nimi on Natalja Dubovitskaja ja seega mina teose autor...” naeruvääristas Sur- kov kommentaatoreid. „Selles teoses puudub tõde, tegu on fikt- siooni, ilukirjandusega ning häbiväärne on mulle omistada au- torlus loos, mis räägib korruptsioonist meie riigis.”

Eks Venemaal algaski pärast Nõukogude Liidu lagunemist kaubikapitalism ning nutikad leidsid võimaluse teenida raha kõigea. Näiteks kirjandusega kõige laiemas mõistes. Saab kir- jastused endale allutada ja täita lugemishull Venemaa raamatu- tega, tekitada must turg, anda välja litsensseerimata õpikuid ja teoseid, mille autoriõigusi pole soetatud... Aga veel... Venemaa on täis andekaid kirjutajaid ning tüüpe, kel on raha ja soov olla luuletaja või kirjanik, aga annet nül. Seega ühed kirjutavad, tei- sed avaldavad ja maksavad, kusjuures palju. Kriminaalne koo- peratiiv ning geniaalne Jegor Samohhodov – raamatu peatege- lane – vahendavad ning pistavad samuti dollaripakke tasku.

Või siis tahavad poliitikut teleriekraanil debatti pidada, aga et see oleks mõjuv, peab keegi skripti kirjutama. Ja kirjutatakse- gi. Näiteks duumasaadikutele Donile ja Donbassjokile. Üks on poolt ja teine vastu ning ajavad tülli õllepruulijad ja viinatoot- jad. Don lobistab õllejoomise keelu poolt kõikjal, välja arvatud kodus ja baarides-restaurantides. Ta saab raha viinatootjailt. Aga Donbassjuk pooldab kangete alkohoolsete jookide lõplikku ja täielikku keeldu, isegi nende müügi keelamist alla 25-aastastele isikutele. Teda finantseerivad õllepruulid. Kahe debaaterija vahel käib koostöö, raha kühveldatakse kokku ja hiljem jagatakse sõbralikult pooleks. Seadusi mõistagi ei muudeta.

Paraku on kirjandusmaffia lasteaed selle kõrval, mis Venemaal tegelikult võib toimuda. Kui Jegori armastatu röövitakse ja mõ- vatakse, kaotab ta kõik, jääb ainult kättemaks.

„Nulli lähedal” on suurepärane teos ja mitte niivõrd krimka, kuivõrd pilt Venemaa reaalsusse. Kusjuures, nagu kiitis Vene kirjanik Aleksandr Prohhanov, on romaani peategelaseks keel: „Elegantne, keerukas, metafooriline, muutes ühest episoodist teise muusikat, värvi, paksust. Kannab sügavikust tahkuma- tut naftat...”

Inimene kogukonna heaks

Kadri Randmaa

Jätkame artiklisarja, kus tutvustame Hiiu- maa avaliku sekto- ri töötajaid ja nende tööd.

Kadri Randmaa töötab Hiiu- maa vallavalitsuses keskkon- naspetsialistina. Tema üles- anded on keskkonnaalaste tööde korraldamine ja aren- damine. Kadri tööpõld on lai – tegeleda tuleb nii kodu ot- sivate lemmikloomade, hea- korra kui ka suuremate kesk- konnaprojektidega. Kadri täiendab ja täidab ka lem- miklooma- ning kalmistu- registrit.

„Kui keegi leiab omaniku- ta lemmiklooma, siis aitan omanikku leida. Koduta loo- ma leidja võib alati julgelt mi- nu poole pöörduda,” rääkis Kadri. Ta lisas, et õnneks tuleb Hiiumaal harva ette juh- tumeid, kus omanik lemmi- ku silmist kaotab. Tema sõ- nul on olukord kurvem siis, kui omanik on looma kaota- nud, sest sel juhul on ametni- kul keerulisem aidata.

Lisaks on Kadri abiks ka neile, kes mõnele Hiiumaa kalmistule maetud lähe- dast otsivad: „Paar korda aastas tuleb ikka ette juhtu- meid, kus teatakse, et lähe- dane on maetud Hiiumaale, aga mitte seda, kuhu täp- selt. Siis saangi mina hua leidmisel aidata.”

Samuti võib Kadri poole pöörduda, kui on problee- me heakorraga. „Prügi maha viskamine on üks asi, aga ka näiteks niitmata alad ja sur- nud metsloomad on minu valdkond,” rääkis Kadri. Ta selgitas, et kui leiad kodu- hoovist või rannast surnud rebase, tuleb sellest teatada kas valda või põllumajandus- ja toiduametile. Kadri sõnul ei tasu ise hukkunud looma puutuda.

Kadri teeb palju koostööd keskkonnaametiga. Tema ülesanne on arvamuste and- mine keskkonnatoimingute ning kontrollida, et kõik vastaks nõuetele: „Näiteks, kui keegi soovib midagi kae- vandada, tegelesin hiljuti uue liivakarjääri avamisega, kus küsiti valla arvamust. Minu ülesanne oli suhelda osaval- la ja lähedal elavate kohali- kega ning uurida nende sei- sukohta. Oluline on, et kõigi arvamust oleks arvestatud.”

Üha rohkem jõuab Kadri töölaualle ka vesiviljelust puudutavaid teemasid, sest mitmed Hiiumaa ettevõtted soovivad sellega tegelema hakata.

Mingil määral puutub Kadri oma töös kokku ka projektidest raha taotle- misega. Plaanis on näiteks

Hiiumaa valla keskkonnaspetsialist Kadri Randmaa.

Foto: Károlyn Kivistik

KIKist taotleda raha Kärkla linna jõgede ja ojade heakor- ra parandamiseks, sest need on Kadri sõnul kehvast seisus.

Koostöö on oluline

Kadri sõnul on tema töös vä- ga oluline koostöö ja suhtlus teiste ametite ning elanike- ga. „Suhtlen palju keskkon- naameti, RMK ning polit- sei- ja piirivalveametiga,” üt- les Kadri.

„Koostöös oleme igasu- gu asju ära teinud. Näiteks jõgedele kalapääslaid raja- nud, puhastanud kudejõge- sid, et kala saaks uuesti kude- ma tulla. Likvideeritud said Kärkla elektrijaama paisud, kust kalad üles ei saanud, ja Kalda tänava lasteaia juures puhastati kudeala,” rääkis ta.

Hea näide koostööst on ka see, et Hiiumaa vald pälvis keskkonnasõbraliku omava- litsuse tiitli. „Mina koostas- in kevadel küll ankeedi, aga sel- lest saabki väga hästi näha, et ma ei tee kõike ise, vaid kõi- gis osavaldades ja Hiiumaal tervikuna on väga palju tööd ära tehtud, mida mina sain kokku kirjutada ja esitada,” lausub Kadri.

Keskkonnaalaselt on Hiiu- maa elanikele ilmselt kõige enam silma jäänud ulatus- likud kanalisatsiooni- ja tä- navavalgustuse tööd. Kadri sõnul ei ole vald panusta- nud mitte ainult inventari, vaid ka Hiiumaa inimestes- se. Loodud on võimalus min- na õue – rajatud seikluspar- ke, väljõusaale, investeerit- tud kergliiklusteedesse. „Ini-

mene on oluline keskkonna osa ja tähtis on, et inimene oleks terve,” tõdes keskkon- naspetsialist.

Kadri soovib, et Hiiumaal oleks ka tulevikus sama hea olla, kui on siin praegu: „Ma tahan, et Hiiumaa keskkond säiliks, et ka meie lastel oleks tulevikus siin hea olla.”

Pead mitmel alal pädev olema

Oma töös meeldib Kadri- le, et tal on hea töökeskkond: „Mind ootab korralik hoo- ne, kus töötada. Minu üm- ber on head kolleegid, kel- lelt alati mure korral üle uk- se nõu küsida.”

Lisaks meeldib keskkon- naspetsialistile ka see, kui tema töö tulemus on silma- ga nähtav.

Väljakutseks peab Kad- ri seda, et Hiiumaa on väike omavalitsus ja üks spetsia- list peab olema pädev palju- del aladel. „Suuremates oma- valitsustes spetsialiseerutak- se ühele alale, aga meil peab spetsialist olema multifunk- tsionaalne. Igapäevatöö kõr- valt tegelen veel näiteks ka hajaasustuse programmiga, kaasava eelarvega ja kauni- te kodude algatusega,” rää- kis Kadri. Tema sõnul on see omamoodi huvitav, küll aga pead suutma eri valdkonnad kiirelt omandada.

Kadri vaba aeg kulub pea- miselt kolmeaastase poja kasvatamisele. Lisaks meel- dib talle mäesuusatamine ja jooksmine. Kadri naudib ka teatris käimist.

Kohalik ettevõtte aitas ühel kodul enne jõule toa soojaks saada

Vallavalitsuse sotsiaalosa- konna poole pöördus OÜ Sonnerseil sooviga aidata ühes Hiiumaa perele kuu- luvast kodus parandada toa- sooja saamise võimalusi. „Otsustasime, et soovime anda oma panuse kogu- konna heaks ning aitame ühel Hiiumaa kodul enne jõule toa soojaks saada,” rääkis Meren Tamm OÜst Sonnerseil.

Koostöös valla sot- siaalosakonnaga leiti ko- du, kellel just sellist abi va- ja oligi. Appi tuli ka OÜ Air- wave, kellega koos vali- ti välja Midea Breezelessi õhksoojuspump.

OÜ Sonnerseil on soojuspumpade müügi, paigalduse ja hoolduse- ga tegelev Hiiumaa ette- võtte, mis on nüüdseks te- gutsenud kolm aastat. Li- saks Hiiumaale on ette- võtte tööpiirkond ka Saa- remaa ja Läänemaa.

Vallavalitsuse sotsiaal- osakond tänab OÜd Son- nerseil ning kõiki teisi, kes aitasid heategu teoks teha!

Kõrgessaare päeva- keskuse tegevustuba läbis värskendus- kuuri

Novembris avati Kõrges- saares pidulikult värskelt remonditud päevakeskuse tegevustuba.

Kõrgessaare päevakes- use juht Heli Harak ütles ava- misel, et hoone teine korrus on nüüdseks valmis ja nii päevakeskuse meeskond kui ka kliendid on sellega väga rahul.

Päevakeskuse teenuse eesmärk on edendada ja säi- litada sotsiaalsel sihtrüh- mal suhtlemis- ja tegutse- misaktiivsust, pakkudes eesmärgistatud ja mõtes- tatud tegevust kultuurilise vaba aja veetmise, huvitege- vuse, vabatahtliku töö, toi- metuleku toetamise ja sot- siaalse aktiivsuse säilitami- se kaudu.

Hiiu maakonnas testis end nädalaga ligi 800 õpilast

Haridus- ja teadusministeerium palus novembri al- gul kõigil koolijuhtidel anda teada, kuidas esimene kiirtestimise nädal nen- de koolis möödus. Kokku on Eestis sel õppeaastal 517 üldhariduskooli. 8. novem-

bri õhtuks olid oma vas- tused edastanud 457 kooli ehk esimese kiirtestimise nädala sai kokku võtta 88% üldhariduskoolide andmete põhjal.

Hiiu maakonna kooli- dest edastasid 8. novembri

õhtuks oma andmed kõik koolid.

Koolidest saadud info põhjal testis Hiiumaal end 786 õpilast ja 194 töötajat. Keskmiselt testiti koolides 80% kõigist õpilastest ja 89% töötajatest. Testimisest

keeldus 62 õpilast ehk 7% õpilastest.

Küsitlusele vastanud koolides said nädala jooksul positiivse testitulemuse kolm õpilast. Ükski koolitöötaja koroonapositiivseks ei osu- tunud.

Uued piknikulauad Kõrgessaares

Kõrgessaare osavald paigaldas Kõrgessaare vaba aja keskuse juurde ja Ristimäe parklasse uued piknikulauad.

Piknikulauad valmistas Kii-li Betoon ja ühe piknikulaua maksumus koos käibemaksuga on 948 eurot.

Kõrgessaare uued pinklauad. Foto: Kärölyn Kivistik

Hiiumaa vald on aasta keskkonnasõbralik kohalik omavalitsus

4. novembril anti suurejooneliselt galaõhtul üle preemiad Eesti inimestele ja organisatsioonidele, kes on kõigile eeskujuks elukeskkonna hoidmisel ja parandamisel. Hiiumaa vald pälvis aasta keskkonnasõbraliku omavalitsuse tunnustuse.

Tunnustuse vastu võtnud Hiiumaa valla arenguosakonna juhataja Monika Pihlak tõdes, et Hiiumaa ongi keskkonnahoidlik omavalitsus. Tema sõnul on lisaks sellele, et hiidlased elavad niigi kooskõlas looduse ja keskkonnaga, astunud ka suuremaid samme, nagu näiteks energia- ja kliimakava. Lisaks on Hiiumaa ka rahvusvaheliselt tunnustatud Green Destination ehk roheline sihtkoht.

„Hiiumaa vald on läbi aastate väikeste, kuid kindlate sammudega astunud keskkonnasõbraliku elukeskkonna poole. Selleks on panustatud üle saare väga erinevatesse valdkondadesse, nagu ühisveevärgi ja kanalisatsiooni, jäätmemajanduse, tänavavalgustuse, küttesüsteemide jne arendamine,”

rääkis Hiiumaa valla keskkonnaspetsialist Kadri Randmaa.

Randmaa sõnul on oluline, et panustatud on ka Hiiumaa inimestesse: „Selleks on saarele rajatud kergliiklusteid, tervise- ja matkaradasid, arendatud sup-luskohti ning väikesadamaid.”

Lisaks on Hiiumaal jõudumööda taastatud kalade kudemiseks olulisi jõgesid. Toimunud on ka keskkonnateemalisi koolituspäevi, mis on mõeldud kõigile alates lastest pensionärideni.

„Keskkonnaspetsialistina on väga hea meel tõdeda, et saare arengusse suhtutakse keskkonnasõbralikult üle Hiiumaa ja usun, et selline suhtumine on jätkuv ja muutub edaspidi veel laialdasemaks. Hiiumaal on looduslähedane elukeskkond ning selle säilimise eest peame panustama kogu saarel ühiselt,” ütles Randmaa.

Aasta keskkonnanauhinnad anti tänavu välja kuues kategoorias. Hiiumaa vald oli nomineeritud kahes: aasta keskkonnasõbralik kohalik omavalitsus ja aasta keskkonnategu.

Käina teetööd lõpusirgel

Juunis Käinas alanud teetööde lõpp pole kaugel.

Käina alevikus tehtavad tööd viis transpordiamet läbi koostöös Hiiumaa vallavalitsusega. Vallavalitsus finantseeris osaliselt Käina alevikus tänavavalgustuse ja sademeveekanalisatsiooni ehitustöid. Objektide projekterijad olid Novarc Group AS ja ViaVelo Inseinibüroo OÜ. Tööd teeb AS Tariston ja ehitusjärelvalvet OÜ Lindvill.

Tööde kogumaksumus on ligikaudu 4,2 miljonit eurot.

Käina teetööd. Foto: Liina Siniveer

Esita kinnitus korraldatud jäätmeveost vabastamiseks

Kinnituse peavad esitama jäätmevaldajad, kes on Hiiumaa vallavalitsuse korraldusega korraldatud jäätmeveost erandkorras vabastatud kauemaks kui 2021. aasta lõpuni.

Korraldatud jäätmeveoga liitumisest erandkorras vabastatud jäätmevaldaja esitab kord aastas järgmise aasta 20. jaanuariks vallavalitsusele kirjaliku kinnituse, et kinnistul ei ole aasta kestel elatud

või kinnistut ei ole kasutatud. Vabas vormis kinnitus esitada Hiiumaa vallavalitsuse aadressil Keskväljak 5a, Kärkla või e-postil valitsus@hiiumaa.ee. Kui kinnitust tähtjaks ei esitata, liidetakse kinnistu automaatselt korraldatud jäätmeveoga.

Lisainfot saab küsida jäätmespetsialistilt: Kadri Aljas, tel 5340 6199, e-post kadri.aljas@hiiumaa.ee.

Foto: Liina Siniveer

Hiiumaa vallavolikogu uus koosseis

18. novembril kogunes esimest korda Hiiumaa vallavolikogu uus koosseis. Istungil osalesid Hergo Tasuja (vasakult), Argo Nurs, Artur Valk, Liina Lepamaa, Üllar Laid, Aira Toss, Tuuli Tammla, Tõnis Paljasmaa, Anu Pielberg, Inge Talts, Ene Tisler, Ants Vahtras, Reili Rand, Tõnis Villmäe, Eiki Nestor, Riho Rahuoja, Andrus Ilumets ja Aivar Viidik. Virtuaalselt osalesid Aili Küttim ja Georg Linkov. Istungilt puudusid Antti Leigri, Palle Kõlar ja Sander Kopli.

Kärkla keskväljakul on avatud merekultuuri fotonäitus

Kärkla keskväljakul on avatud fotonäitus Hiiumaa merekultuurist 2021. aastal „Olla ei saa me mereta”. Ilmasti-kukindel näitus kajastab merega seotud tegevust ja melu Hiiumaa sadamates ning tänavust saavutusterohket aastat purjetamises.

Fotod valiti välja kaheksa fotograafi ligi 300 foto hulgast ning nende autorid on Kaja Hiis Rinne, Piret Almiste, Jarko Pähn, Felix Diemer, Argo Nurs, Toomas Kokovkin, Teele Rehe ja Katrin Merirand.

Näitus valmis Hiiumaa vallavalitsuse ja jahtklubi Dago

koostöös. Näituse idee autor ja projektijuht oli Kai Kallas jahtklubist Dago.

Näituse avamisel ütles Hiiumaa vallavanem Hergo Tasuja, et üldjuhul meile ei meeldi, kui meri maa peale tuleb, aga sel korral on teisiti, sest see on meeldiv hetk. Tasuja tõstis esile, et iga foto taga on konkreetne merega seotud hetk, iga hetke taga aga emotsioonid, mälestused, lõhnad, oma lugu. „Näitus annab võimaluse kogeda ja avastada. Ning eks see nii tõesti on, et olla ei saa me mereta,” lausus Tasuja.

„Näitus võtab kokku ena-

miku merekultuuriga seotud valdkondadest ja kajastab selle elamuslikku poolt. Tore, et käesolev aasta kujunes Hiiumaale purjetamises niivõrd saavutusterohkeks ja et saime seda rõõmu ka välinäituse fotode hulka lisada,” rääkis näituse idee autor Kai Kallas. „Meri on osa hiidlase identiteedist. Eesmärk oli tuua vaataje ette ülevaade aktiivsest merelise tegevusest, elust sadamates ning tänavu tehtud ajaloolistest võistlustest ja koostööst. Kogukond, elu merel, sport, puhkus, elustiil – need märksõnad on näitusel esile toodud.

Minu kui Kalana küla juurtega hiidlase, klubiülemaja pisut ka purjetaja jaoks ongi kõik see, mis näitusele sai, merekultuur. Ja kui see toob kasvõi ühe inimese merele lähemale, on soov täidetud,” lisas ta.

Näitus jääb Kärkla keskväljakule vaatamiseks selle aasta lõpuni. Seejärel on plaan viia näitus mere äärde rändama – Hiiumaa suurematesse sadamatesse ning kui näitus loodusele ilusasti vastu peab, siis Hiiumaalt kaugemalegi.

Vaata näituse veebiversiooni: <https://youtu.be/8mXEMXTNBv4>.

Esita kandidaate valla aukodaniku ja maakonna teenetemärgi andmiseks

Hiiumaa vallavalitsus kutsub üles esitama Hiiu maakonna teenetemärgi, Hiiumaa valla aukodaniku aunimetuse ja tänukirjade kandidaate. Aega mõtteid seada on 15. detsembrini.

Maakonna teenetemärk

Hiiumaa vald kuulutab välja konkursi Hiiu maakonna teenetemärgi kandidaatide leidmiseks. Teenetemärk on mõeldud inimesele, kes pikaajalise silmapaistva tegevuse ja isikliku eeskujuga on oluliselt kaasa aidanud Hiiu maakonna arengule või oma saavutustega toonud Hiiu maakonnale au ja tuntuust.

Teenetemärgi esitamise ettepanek peab mitte rohkem kui ühel A4 lehel sisaldama kandidaadi nime, sünniaega ja teene kirjeldust, samuti peavad olema ära toodud esitaja kontaktandmed. Ettepanekuid võivad teha kõik füüsilised ja juriidilised isikud. Saata tuleb see 15. detsembriks aadressil Keskväljak 5a, Kärkla või meilil valitsus@hiiumaa.ee.

Hiiumaa teenetemärk on hõberist, millel on Hiiu maakonna vapp. Teenetemärgi tagaküljele on graveeritud „HIIUMAA TÄNAB” ja teene-märgi number.

Hiiumaa teenetemärgi saaja valib kandidaatide seast

komisjon, kuhu kuulub esindaja igast volikogu fraktsioonist ja kaks vallavalitsuse esindajat.

Algul maakonna teenetep-laadiga, alates 2016. aastast teenetemärgiga on tunnustatud järgmisi isikuid: 2008 Aimi Pruul, Eha Karm ja Karin Poola; 2009 Gennadi Aavik ja Eha Leiger; 2010 Aune Ork ja Stanislav Šarkovski; 2011 Lea Sibul-Poola ja Ott Lambing; 2012 Mati Nurs, Enn Kunila ja Erkki-Sven Tüür; 2013 Toomas Paap ja Virginijus Biskys; 2014 Ivo Eesmaa; 2015 Tiit Asumets; 2016 Ruta Mihelson ja Helgi Põllo; 2017 Tanel Malk, Ain Tähiste ja Ermo Mäeots; 2018 Tiiu Masing ja Heller Sööl; 2019 Hilja Hiiemets, Aare Ernes ja Tiiu Valdma; 2020 Endel Lepisto, Kaja Antons ja Vaapo Vaher; 2021 Eda Tärk, Mart Mõniste ja Inge Talts.

Teenetemärke antakse igas maakonnas kord aastas – Eesti Vabariigi aastapäevaks 24. veebruariks.

Valla aukodaniku tiitel

Hiiumaa valla aukodaniku nimetus antakse Hiiumaa valla elanikule erilise auavalduse-na väljapaistvate teenete eest Hiiumaa valla heaks.

Aukodaniku nimetuse andmise ettepaneku saab teha iga Hiiumaa valla elanik, val-las tegutsev juriidiline isik või muu ühendus Hiiumaa valla-valitsusele aadressil Keskväl-

jak 5a, Kärkla või meilil valitsus@hiiumaa.ee 15. detsembriks.

Ettepanekus peab olema kirjas:

- esitaja nimi ja kontaktandmed;
- kandidaadi nimi ja kontaktandmed;
- esitamise põhjendus ja teenete loetelu.

Aukodaniku nimetuse saaja valib kandidaatide seast komisjon, kuhu kuulub esindaja igast volikogu fraktsioonist ning kaks vallavalitsuse esindajat. Põhjendatud kaalutluse-l võib komisjon teha otsuse aukodaniku nimetust mitte välja anda.

Aukodanikule antakse Eesti Vabariigi sünnipäeva pidulikul tähistamisel üle nimeline preemia – vastava aastaarvu suurune summa. Aukodanik saab Hiiumaa kunstniku maalitud portree.

Käina valla aukodaniku tiitliga on pärjatud: 1940 Paul Kogerman, 2002 Volli Mäeumbaed, 2007 Meeri Kaups, 2012 Aimi Säremat.

Kärkla linna aukodaniku tiitliga on pärjatud: 1978 Paul Kamm, 1989 Evald Teras, 1998 Arnold Paroll, 2004 Salme Elgas.

2014 sai Hiiu valla aukodaniku tiitli Ave Alavainu.

Hiiumaa valla aukodaniku tiitel on seni antud välja ühel korral: 2020. aastal Lembit Sauerile.

Hiiumaa valla või osavalla tänukiri

Tänukirjaga tunnustatakse füüsilisi või juriidilisi isikuid, kellel on olnud silmapaistvaid teeneid valla või osavalla arengus. Hiiumaa valla tänukirja andmise ettepaneku võivad esitada Hiiumaa valla elanikud ja Hiiumaa vallas tegutsevad juriidilised isikud või muud ühendused.

Osavalla vanema tänukirja andmise ettepaneku võivad esitada osavalla elanikud, osavallas tegutsevad juriidilised isikud ja muud ühendused. **Ettepanekus peab olema kirjas:**

- esitaja nimi ja kontaktandmed;
- kandidaadi nimi ja kontaktandmed;
- tänukirja üleandmise soovitatav aeg ja koht;
- esitamise põhjendus ja kandidaadi teenete loetelu.

Ettepanekuid võib saata aadressil Keskväljak 5a, Kärkla või meilil valitsus@hiiumaa.ee.

Vallavalitsus vaatab ettepanekud läbi ja otsustab tänukirja saajad.

Hiiumaa valla tänukirja võib anda valdkondliku tunnustuse-na. Valdkondliku tunnustuse andmiseks moodustatakse komisjon, kes võib korraldada konkursi. Tunnustusega võib kaasna rahaline preemia.

DETAILPLANEERINGUD

Saviaugu maaüksuse detailplaneering

Hiiumaa vallavalitsuse 10. novembri 2021 korraldusega nr 656 algatati Kiduspe küla Saviaugu maaüksuse (katastritunnus 39201:001:0297) detailplaneeringu koostamine ja väljastati lähtetingimused. Planeeringu koostamise eesmärk on määrata Saviaugu maaüksusel ehitusõigus üksikelamu ja kuni kolme abihoone püstitamiseks (hoonete ehitisealune pindala kokku kuni 500 m²), planeerida teede ja liikluskorralduse põhimõtted ning määrata tehnovõrkude ja -rajatiste paigutus, servituutide ja kitsenduste vajadus ning hoonete arhitektuursed tingimused.

Algamisel teadaoleva info põhjal vajadus lisauuringuid teha puudub. Detailplaneeringuga kavandatakse on kooskõlas Kõrgessaare vallavolikogu 17. jaanuari 2003 määrusega nr 5 „Kõrgessaare valla üldplaneering” ja Kõrgessaare vallavolikogu 12. novembri 2010 määrusega nr 19 „Kõrgessaare valla üldplaneeringu teemaplaneering – Maakasutusreeglite ja ehitustingimuste määramine”.

Detailplaneeringu koostamist korraldab Kõrgessaare osavalla valitsus (Kõpu tee 8, Kõrgessaare) ja kehtestaja on Hiiumaa vallavalitsus (Keskväljak 5a, Kärdla). Korraldusega saab tutvuda tööajal Hiiumaa vallavalitsuses ja Hiiumaa valla veebilehel.

Pärdi kinnistu detailplaneering

Emmaste osavalla valitsus korraldab Jausa külas asuva Pärdi kinnistu (17502:001:0227), detailplaneeringu eskiisi avaliku väljapaneku 15. novembrist 15. detsembrini 2021 tööpäevadel tööajal Emmaste osavalla valitsuses (Vallamaja, Emmaste küla, Hiiumaa vald) ja Hiiumaa valla veebilehel. Detailplaneeringu eskiisi avalik arutelu toimub 17. detsembril 2021 kell 10 Emmaste osavalla valitsuses. Lisainfo: Pilvi Post, tel 462 2445, pilvi.post@hiiumaa.ee.

Rambi ja Murula detailplaneering

Emmaste osavalla valitsus korraldab Emmaste külas asuvate katastriüksuste Rambi (17501:001:0415) ja Murula (17501:001:0416) detailplaneeringu eskiisilahenduse teise avaliku väljapaneku 27. novembrist 27. detsembrini 2021 Emmaste osavalla valitsuses (Vallamaja, Emmaste küla, Hiiumaa vald) ja Hiiumaa valla veebilehel. Detailplaneeringu eskiisi avalik arutelu toimub 28. detsembril 2021 kell 10 Emmaste osavalla valitsuses.

Planeering on algatatud Emmaste vallavolikogu 25. septembri 2017 otsusega nr 197 „Detailplaneeringu koostamise algatamine, keskkonnamõju strateegilise hindamise mitteamalgatamine”. Planeeringuala suurus on 4,6 ha ehk hõlmab mõlemat kinnistut tervikuna. Ala jagatakse kaheksaks iseseisvaks kinnistuks.

Planeeringu eskiisis on muudetud eskiisi eelmise avalikustamise käigus tehtud ettepaneku põhjal kolmel krundil hoonete liiki ja hoonestamata maaüksus on liidetud ühe krundiga. Hoonestusala ja ehitusõigus määratakse kaheksale krundile järgmiselt: viiel krundil üksik- elamule ja kuni kolmele abihoonele, kahel krundil ridaelamule ja neljale abihoonele, ühel krundil kaksik- elamule ja neljale abihoonele. Planeeringuga muudetakse üldplaneeringut: moodustatakse alla ühe hektari suurused krundid.

Muus planeeringu eskiis ei muutu.

Lisainfo: Pilvi Post, tel 462 2445, pilvi.post@hiiumaa.ee.

Emmaste osavallakogu. Foto: Liina Siniveer

Osavallakogude valimistulemused selgunud

Novembris toimusid Hiiumaa osavallakogude valimised ja selgusid tulemused. Osavallakogu koosseisu kinnitab ja selles teeb muudatusi volikogu vallavalitsuse ettepanekul. Valimiste järel kinnitatakse osavallakogu uus koosseis volikogu teisel korralisel istungil.

Käina

- Eakate esindaja: Hannes Maasel
- Noorte esindaja: Elis Uusoja
- Haridus- ja kultuuri osakonna esindaja: Anna Lipp
- Ettevõtjate esindaja: Eha Brikker
- Kodanikuühenduste või külavanemate esindaja: Ester Tammi
- Osavallas valimistel enim hääli saanud kandidaadid: Omar Jõpiselg, Hergo Tasuja

Pühalepa

- Eakate esindaja: Lea Tamjärv
- Noorte esindaja: Getlin Juhe
- Haridus- ja kultuuri osakonna esindaja: Maria Remmelkoor
- Ettevõtjate esindaja: Aivo Pere
- Kodanikuühenduste või külavanemate esindaja: Ille Kivistu
- Osavallas valimistel enim hääli saanud kandidaadid: Antti Leigri, Aivo Saar

Kärdla

- Eakate esindaja: Elle Üksik

- Noorte esindaja: Elis Tisler
- Haridus- ja kultuuri osakonna esindaja: Ave Vohu
- Ettevõtjate esindaja: Martin Kagadze
- Kodanikuühenduste või külavanemate esindaja: Meelis Piiberg
- Osavallas valimistel enim hääli saanud kandidaadid: Aivar Viidik, Inge Talts

Kõrgessaare

- Eakate esindaja: Ludmilla Träder
- Noorte esindaja: Vivian Tülp
- Haridus- ja kultuuri osakonna esindaja: Silja Laid
- Ettevõtjate esindaja: Peep Lillemägi
- Kodanikuühenduste või külavanemate esindaja: Niels-Peter Rattiste
- Osavallas valimistel enim hääli saanud kandidaadid: Riho Rahuoja, Palle Kõlar

Emmaste

- Eakate esindaja: Mati Nurs
- Noorte esindaja: Joosep Niit
- Haridus- ja kultuuri osakonna esindaja: Rait Ots
- Ettevõtjate esindaja: Evelin Lehtsaar
- Kodanikuühenduste või külavanemate esindaja: Hindrek Jõesaar
- Osavallas valimistel enim hääli saanud kandidaadid: Reili Rand, Eiki Nestor

Nõuded talverehvidele ja nende kasutamine

KUIDO KOGERMANN

Kärdla politseijaoskonna piirkonnapolitseinik

Paljudes Eesti piirkondades on tänava juba lund sadanud, olnud öökülma ja nii mõnigi autotoomanik on tunda saanud varahommikul klaaside kraapimise rõõmu. Suverehvide hooaeg lõpeb detsembri algusega ja rehvivahetust ei ole mõistlik viimasele hetkele jätta. Tuletame siinkohal meelde olulised kuupäevad autoomanikele.

15. oktoobrist 31. märtsini on lubatud sõita naastrehvidega. Talviste tee- ja ilmaolude korral võib naastrehve kasutada 30. aprillini.

1. detsembrist 1. märtsini on kohustuslik kasutada talverehve.

1. aprillist 15. oktoobrini on keelatud sõita naastrehvidega, v.a talviste tee- ja ilmaolude korral.

Talverehvide kasutamine on nõutav kuni 3500 kg registrimassiga sõidukitel.

Eelkõige tuleb kontrollida, et rehvimustri jääksügavus vastaks normidele. Talverehvi mustri jääksügavus peab olema suurem kui kolm millimeetrit, soovitatavalt vähemalt neli- viis millimeetrit. Libeduse saabudes sageli ei piisa rehvivahetusest, vaid eelkõige tuleb muuta sõidustiili ja olla valmis muutmiseks teeoludeks. Hoiduma peab äkilistest manöövritest, eessõitjaga tasub hoida suuremat pikivahet ja jälgida tuleb teelolusid.

Teepinnaga puutub rehivist kokku vaid A4 paberilehe suurus osa ja sellest sõltub auto pidamine. Mida vähem on rehvil mustrit, seda väiksemaks rehvipind muutub ning auto pidurdusteekond pikeneb. Rehvivahetuse peale võiks mõelda juba siis, kui mustri jääk on neli- viis

millimeetrit. Kõige lihtsam ja käepärasem vahend rehvimustri jääksügavuse mõõtmiseks on kaheeurone münt, mille hõbedane serv on 3,5 millimeetri laiune. Kui hõbedane serv jääb näha, on mustri liialt kulunud ja rehvid tuleks välja vahetada.

Kui panete autole alla kasutatud talverehvid, võiks need lasta enne üle vaadata mõnel rehvitöökoja eksperdil. Rehvide kvaliteedis ei tohi teha järeleandmisi, sest sellest võivad sõltuda inimesed. Samuti on oluline üle kontrollida rehvide tootmisaasta, kuna rehvide omadused muutuvad aja jooksul kiiresti. Lamellrehvide koostis muutub aja jooksul kõvaks ning kui rehvi on üle viie aasta seisnud, ei sarnane selle rehvi omadused uue rehvi omadega. Rehvi vanust on lihtne leida, sest igal rehvil on see märgitud külje peal. Tootmisaja leiab enamasti DOT kirja juurest ovaalse kastikesest ja koosneb see neljast numbrist.

Samuti on oluline üle vaadata, et veljed oleks heas korras ja rehvid nõuetekohaselt paigaldatud.

Uute rehvide soetamisel soovitaks teha internetis eeltööd ning võiks eelistada tuntud edasimüüjaid ja kvaliteetseid brände.

See, kas autoomanik eelistab naast- või lamellrehve, sõltub tema vajadustest. Kui autojuht sõidab enamasti raskete teeoludega ja teedel võib esineda jääd, võiks osta naastrehvid. Need, kes enamiku oma sõitustest teevad asulas või linnas, võiks kasutada lamellrehve. Naastrehvid teevad suuremat müra, samuti kuluvad need asfaldil kiiremini ning saastavad õhku, kuna naastud tekitavad asfalditolmu. Lamellrehvid on seevastu vaiksemad, kuid jäisel teel ebakindlamad.

Turvalist liiklemist kõigile!

KAASAVA EELARVE HÄÄLETUSTULEMUSED SELGUNUD

Oktoobri lõpus selgusid 2022. aasta kaasava eelarve hääletustulemused.

Hääletajaid oli kokku rekordiliselt 1239 inimest, kes andsid 2242 häält.

Kaasavat eelarvet rakendatakse osavaldade põhiselt ja iga osavalla osa suurus on 10 000 eurot. Esimesena saab igas osavallas võimaluse oma mõtte ellu viia osavallas enim hääli saanud idee. Kui võiduprojekti maksumus jääb alla 10 000 euro, pakutakse rahastust ka järgmisele ideele eeldusega, et osavalla summa ei lähe üle 10 000 euro.

Hiiumaa valla kaasav eelarve on ellu kutsutud avalikult kasutatava investeeringu tegemiseks või ürituse korraldamiseks Hiiumaa elanike ettepanekute

alusel. Elanikel on võimalus kaasa rääkida, kuidas kasutada valla eelarvest 50 000 eurot nii, et see teeks heameelt ning oleks kasulik võimalikult paljudele elanikele.

Emmaste osavallas anti kokku 421 häält, paremusjärjestus:

1. Motohariduse kättesaadavaks muutmise, maksumus 10 000 eurot, 296 häält
2. Kettagolfiväljak mõisaparki, 6000 eurot, 71 häält
3. Kolme bussiootepaviljoni (Pärdi, Jausa ja Harju) väljavahetamine, 9900 eurot, 54 häält

Käina osavald – 542 häält:

1. Välijõusaal Padarimäe piirkonda, 9936 eurot, 192 häält
2. Kassari rahvamaja ilu- ja

eluaed: võimalusrohke õueruum kõigile, 9960 eurot, 153 häält

3. Kassari kabeli tornikiivri projekteerimine, 2640 eurot, 115 häält

4. Varikatusega pingid Padari- mäele, 5000 eurot, 82 häält

Kõrgessaare osavald – 815 häält:

1. Puksi kiriku katuse osa (kellatorni taastamise) projekti omaosaluseks, 10 000 eurot, 296 häält
2. Kõrgessaare mänguväljak, 9465 eurot, 226 häält
3. Steineri aed Kõpu külas, 8500 eurot, 117 häält
4. Reigi Pastoraadi näitus „Genius Loci III”, 9536 eurot, 94 häält

5. Teisaldatav ujumissild Kirikulahe äärde, 9703 eurot, 82 häält

Kärdla – 203 häält:

1. Pritsumaja värvimine, 9056 eurot, 108 häält
2. Tiigi tänava lõpus, Karja tänava alguses asuva Kärdla RMK matkaraja parkla mustkatte alla viimine, 10 000 eurot, 95 häält

Pühalepa osavald – 261 häält:

1. Palade piirkonna avalik mänguväljak Lõpe külas 6924 eurot, 153 häält
2. Suuremõisa küla avaliku piknikulaua, pinkide ja prügi- kastide nüüdisajastamine ja laiendamine, 10 000 eurot, 98 häält
3. Hiiumaa-teemaline CD-plaat, 2500 eurot, 10 häält

Räägi kaasa: jäätmete liigiti kogumise küsimustik

Hiiumaa vallavalitsus soovib välja selgitada hiidlaste rahulolu jäätmekorraldusega Hiiu- maal ja selleks on jäätmespet- sialist teinud veebiküsitluse, mille leiab valla kodulehelt, Facebookist ja Hiiumaa äpist. Palume küsitlusega teie taga- sisidet korraldatud jäätmeveo teenuse kohta Hiiumaa vallas. Küsitlus on anonüümne ning selle tulemusi võetakse arvesse jäätmetegevuse edasisel plaan- nimisel. Kui teil on jäätmevedu korraldatud mitmel kinnistul,

täitke ankeet iga kinnistu koh- ta eraldi. Vastuseid ootame 10. det- sembrini. Kel puudub võima- lus veebiküsimustikule vasta- ta, saab 29. novembrist 10. det- sembrini igas vallamajas täita ankeedi kirjalikult järgmistel aegadel: Kõrgessaare vallama- jas E-N kell 9–13 ning teistes osavaldades E–N 9–12 ja 13–17 ning R 9–14. Küsimuste korral pöörduge Hiiumaa valla jäätmespetsialis- ti Kadri Aljase poole: kadri.al- jas@hiiumaa.ee või 5340 6199.

Vastuvõtt ametikooli

Hiiumaa ametikoolis on 10. jaa- nuarini 2022 avatud vastuvõtt veoauto- ja bussijuhi erialale. Avaldusi saab esitada [www. sais.ee](http://www.sais.ee) lehel. Mõlemal erialal algab õpe veebruaris 2022 ja kestab pool

aastat. Õpe toimub sessiooni- dena kord kuus. Lisandub ise- seisev töö ja sõiduõpe sessioo- nidevahelisel ajal. Küsi erialade kohta lähemalt juhtõpetajalt: Tõnis Paljasma, tonis.paljasma@hak.edu.ee.

Tööpakkumine: Kärkla lasteaia õpetaja

Kärkla lasteaed võtab konkur- si korras alates 1. detsembrist tööle lasteaiaõpetaja (asen- duskoht). Avaldus, CV ja kvalifikat- siooninõuetele vastavust tõendavate dokumentide koo-

piad esitada hiljemalt 30. no- vembriks 2021 lasteaid.kard- la@hiiumaa.ee või aadressil Kalda 11, Kärkla 92413, Hiiu- maa. Lisainfo lasteaia direktori Tiina Hinno tel 502 3058.

TEATED

Sotsiaaltoetuste taotlemine

- 16. detsembril kell 10–12 sotsiaaltoetuste taotluste vastu- võtmine Suuremõisa raamatukogus. Info: Urme Soonvald, tel 463 6844, 521 0997. urme.soonvald@hiiumaa.ee.
- 16. detsembril sotsiaaltoetuste taotluste vastuvõtmine Viskoosas. Info: Pille Näksi, tel 5855 3736, [pille.naksi@ hiiumaa.ee](mailto:pille.naksi@hiiumaa.ee).

Transporditeenus

- Kärkla piirkonnas invabussi tellimine kohalikeks sõitudeks ning mandrisõidud rehabilitatsiooni- või meditsiiniasutu- sesse eakatele ja puudega inimestele.
- Info: Pille Alevi, pille.alevi@hiiumaa.ee, tel 505 5746 või 463 6094.

Kärkla sadama saun

- 4. ja 18. detsember kell 13–15 meestele ja 15.30–18 nais- tele. Pileti hind on 2,30 eurot. Kaasa koroonatõend!

HIIUMAA JÕULUTURG

- Jõuluturg toimub 10. ja 11. detsembril Kärkla keskväljakul: R, 10. detsembri kl 10–19, L, 11. detsembril kl 10–15.
- Müügile on oodatud kohalik ja eestimaine käsitöö- ja toidukaup. Jõuluturu osaks on ka kultuuriprogramm ja töötoad. Kõik, kes soovivad jõuluturule oma toodangut pakkuma tulla, palume registreeruda 30. novembriks Kär- kla kultuurikeskuse tel 5300 3234 või kultuur@hiiumaa.ee. Kauplemisskohtadeks on pakkuda telgikohad keskväljakul.

JÕULUPROGRAMMID

- 14.–18. detsembril Palade looduskeskuse jõulumaa „Met- sapere jõulud” Soera talu õues.
- Metsamemmed ootavad Soera õuele I kooliastme ja las- teaialapsi kolmel korral päevas: kl 10–11.30, 12– 13.30 ja 14–15.30. Memmed koos päkapikkudega ootavad väike- seid sõpru külla. Tantsime, mekime jõuluglõgi, meisterda- me, laulame, küpsetame lõkkel jõulusaiakesi, koputame nahkhiirte kambri uksele. Oodatav grupi suurus kuni 20–25. Osalustasu 1 euro. Valdavalt tegutsetakse õues, riietus võiks olla soe ja mugav. Metsamemmed paluvad enne registreeruda, tel 5342 2087, e-post [paladelhk@ gmail.com](mailto:paladelhk@gmail.com), <https://www.facebook.com/paladelhk>.
- 6.–17. detsembril Hiiumaa muuseumi jõuluprogramm „Soovide aeg”. Jõuluuag on soovide aeg. Kuidas soovimine täpsemalt eri aegadel käinud on, uurime Kärklas Pikas majas selleks loodud jõulumeeleolus. Registreerimine ja lisainfo: info@hiiuamuuseum.ee, 5884 0140.

Hiiumaa valla sünnipäevamatk Kõrgessaares. Foto: Tiina Koit

Hiiumaa vald nelja-aastane

Hiiumaa vald sai 25. ok- toobril nelja-aastaseks. Sünnipäeva tähistas vald tänavu väliüritustega: 29. oktoobri oli kõigil või- malus osa võtta orientee- rumismängust ja 30. ok-

toobril sünnipäevamat- kast Kõrgessaares. Ilus ilm meelitas Kõrgessaarde li- gi 70 matkajat. Marsruut oli vaheldusrikas, vaadati üle, kus algas Eesti esime- se kunstiädivabriku ehi-

tus ja mis sellest nüüdseks saanud on, nauditi Kiriku- lahe ja Kõönaaugu vetevälju ja uuriti, mis on järel Nina- metsa piirivalvekordonist. Matka vedasid Urmas Se- lirlind ja Inna Lepik.

Kuus korteriühistut on tundnud huvi KredExi toetusmeetmete vastu

Alates kevadest nõustavad maakondlikud arendus- keskused üle Eesti korte- riühistuid tasuta erineva- te KredExi toetuste, laenu ja käenduse teemal ning Hiiumaal on seda võima- lust viimastel kuudel kasu- tanud kuus ühistut. „KredEx teeb alates keva- dest koostööd maakondlike arenduskeskustega, et pak- kuda ühistutele ja tulevikus ka eraisikutele parimat või- malikku kohapealset nõus- tamist ning seda kohalikke olusid hästi tundvate eks- pertide poolt,” lausus Kred- Exi eluaseme- ja energiatõ- huse osakonna juht Triin Reinsalu. „Esimeste kuude statistika näitab, et tegemist oli ülimalt vajaliku ja oo- datud teenusega, kuna üle Eesti on nõustamisvõima- lust kasutanud 430 ühistut.” Sihtasutuse Hiiumaa Arenduskeskus KredExi nõustaja Ilmi Aksli sõnul on ühistud selle võimaluse tänuga vastu võtnud ning viimasel neljal kuul on kor- terelamute energiatõhusa- maks muutmise võimalus- te ja KredExi toetusmeetme-

te vastu saarel huvi tundnud kuus ühistut. „Huvi on tuntud kõigi korterelamutele mõeldud teenuste, renoveerimis- laenude, käenduse kui ka rekonstrueerimistoetuste vastu. Ühistute tagasiside kohaselt on väga positiiv- ne just võimalus saada in- fot oma kodukohas, kuna see annab lisamotivatsioo- ni ja lihtsustab korterelamu uuendamise ja energiatõhu- suse suurendamisega eda- si liikumiseks,” selgitas Il- mi Aksli. Ühistud võivad maa- kondliku arenduskesku- se konsultandi kutsuda ka korteriühistu koosolekule, et ühistu liikmed saaksid otse eksperdilt küsida neid huvitavate teemade kohta. „Usume, et järgmisel aas- tal, kui läheneb uus taotlus- voor, kasvab ka ühistute hu- vi konsultante koosolekule kutsuda,” lisas ta. Mullu jagati korterela- mutele erakorraliselt 100 miljonit eurot toetust, mil- lega tehakse korda um- bes 310 maja. Edaspidi ja- gab KredEx toetustena sta-

biilselt 50–60 miljonit eu- rot aastas, seega saab igal aastal korda teha vähemalt paarsada maja. Maakondlikust arendus- keskusest saavad korteri- ühistud abi küsida nii tee- nuste tingimuste ja sobivu- se, taotluste nõuete, ajaka- va kui ka vajalike tähtaega- de kohta. Konsultandid pa- kuvad abi ka KredExi taot- luse täitmisel ja esitamisel. Nõustamisteenust saa- vad ühistud kasutada 14 arenduskeskuses üle Ees- ti. Harjumaal pakub kon- sultatsiooni arenduskesku- se asemel endiselt KredEx. KredEx pakub korte- relamute korrastamiseks ja energiasäästu kasvata- miseks mitmesuguseid toetusi, otselaenu ja käen- dust. Alates 2015. aastast on KredExi toel üle Eesti kor- da tehtud ligi 750 korter- elamut. Konsultatsiooni kasu- tatakse tuleb korteriühis- tul võtta kohtumise kok- kuleppimiseks ühendust Hiiumaa arenduskeskuse konsultandiga: ilmi.aks- li@hiiumaa.ee.

Läheneb toetuse taotlemise tähtaeg laste ja noorte erahuvitegevuse teenusepakkujatele

1. detsembril on Hiiumaa valla erahuvitegevuse toe- tuse taotluste esitamise tähtaeg. Laste ja noorte huvitege- vuse toetust antakse Hiiu- maa valla haldusterritoo- riumil huvitegevuse vald- konnas tegutsevale organi- satsioonile huvitegevuseks, mis on mõeldud 6–19-aas- tastele lastele ja noortele, kelle elukohana on regist-

reeritud Hiiumaa vald. Toe- tust antakse taotlejale siht- otstarbeliselt treenerite ja juhendajate töötasudeks, treeningupaikade või õp- peruumide majandamisku- lude katteks, õppevahendi- te soetamiskulude osaliseks katmiseks ning muude õp- petegevusega seotud kulu- de katteks. Kui need tingimused täi- detud, võib toetust kasu-

tada ka muuks tegevuse arendamisega seonduvaks (võistlussõidud, treening- ja õppekogunemised, in- ventar jm). Taotlus laste ja noor- te osalemise toetamiseks spordiklubides ja erahuvi- koolides saada digitaalselt allkirjastatult meiliaadres- sil valitsus@hiiumaa.ee. Lisainfo: eve.ellermee@ hiiumaa.ee.

HIIUMAA SOTSIAALKESKUS

Kõrgessaare päevakeskuses

- 16. detsembril kl 13–14.30 seniortantsuring.
- 1.–2. detsembril alates kl 8.30 pediküüriteenus. Registreerimine Heli tel 5333 9472.
- 6. detsembril alates kl 12 ning 7. ja 8. detsembril alates kl 9 massaažitee- nus. Registreerimine Maiu kaudu tel 5348 6941.
- 7.–8. detsembril eakatega teatrيره Tallinna. Väljasõit 7. detsembril 7.25 Lauka, 7.30 Viskoosa, 7.35 Kidaste, 7.50 Kärkla.
- 14. detsembril alates kl 8 juuksur. Registreerimine Sirje Vaku tel 5666 2317.
- 16. detsembril kl 12–14 Kõrgessaare päevakeskuse eakate jõuluüritus Rannu pubis.
- Kolmapäeviti ja reedeti kl 10–14 on võimalus tervisemajas käia saunas, kehtib tunnihind 5 eurot. Leiliruum mahutab kuni kolm inimest. Eraldi sauna- ruum meestele ja naistele. Sauna kasutamiseks enne kindlasti kokku leppida Arturi tel 505 5732.
- Kõrgessaare päevakeskuses saab pesta pesu ja käia duši all, enne kokku leppi- da Inna tel 504 2292.

Omastehooldajad

- Omastehooldajate jõulu- üritus 15. detsembril kell 15 Roograhus.
- Vajalik koroonatõend. Omaosalus 10 eurot. Vajalik ette registreerimine tel 5308 1035 või [raili@ sotsiaalkeskus.ee](mailto:raili@sotsiaalkeskus.ee) hilje- malt 13. detsembriks.

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

ÜLO PIHEL
TOIVO KOOLMEISTER
KALJU KAPPASTO
IVO TARMISTO
TOOMAS HOLSMER
TOOMAS TÜÜR
LORENDE TAMMEVESKI
HELJU KÕMMUS
MEIDA MAIVEL
DAGMAR MEIER
SILVI LIPU
TIIA KORV
Kaastunne lähedastele

NÄITUSED

Kärdla kultuurikeskuse näituseruumis

- 26. novembrist 30. novembrini Tiina Katteli fotonäitus „Fotoretked kodusaarel”.
- 3.–29. detsembril näitus „Rändrahnud/Boulders”, Leelo-Mai Aunbaumi maalid. Avamine 3. detsembril kell 16. Lisainfo: kultuur.hiiumaa.ee.

Nelja Nurga galeriis
(Keskväljak 5a, Kärdla)

- Kuni 4. detsembrini on avatud Tõnis Kanneli ja Mare Murumetsa näitus „Ilma-imedemaa”.
- 9. detsembril kl 17 Hiiumaa loomeinimeste aastalõpunäituse „Kirju” avamine. Näitus jääb avatuks 31. detsembrini ja vaatama saab minna R–L kl 11–15. Kõikidel muudel aegadel kokkuleppel.
- Galerii müügisas on nähtaval-saadaval Hiiumaa ja Hiiumaaga seotud kunstnike-looming: kunst, kirjandus, trükised, helilooming. Lisainfo: Kaja Hiis-Rinne 510 9255, Kalli Sein 529 6580, Helle-Mare Kõmmus 529 9429. Kontakt: kalli@sein.ee. Info: www.facebook.com/neljanurga.

Suuremõisa lossis

- Suuremõisa lossi fuajees on avatud Kertu-Liina Käruse graafikanäitus „Kertuulini Hiiumaa kontuurkaartide atlas”. Näitus avatud tööpäevadel kl 9–16. Lisainfo: 515 8381, info@suuremoisaloss.ee, www.suuremoisaloss.ee.

Kõrgessaare raamatukogus

- Tiiu Jürissoni maalide näitus „Aegade väreluses, hetkede lummuses”. Näitus on avatud 12. detsembrini tööpäeviti kl 11–18.

Hiiumaa muuseumis

Näitused Pikas majas

- Uus: „Kirju ühest sajandist”. Näitusel tutvustatakse kirjade kirjutamist ja saatmist, kirjapabereid ja ümbrikuid eri kümnenditest. Leidub näiteid kuulsatelt inimestelt, aga ka tavaliste inimeste sõnumeid, olgu Siberist või reisilt maailma eri paikadesse. Rahvusarhiivi näituse stendid on koostanud arhivaar Astri Schönfelder. Arhiivinäitusele lisaks on välja pandud huvitavaid näiteid Hiiumaa muuseumi kogus olevatest kirjadest.
- 2022. aasta esimesel poolel tulevad näitused: „Merike Ennola-Saimret meenutades” ja „Õnne Õunap 65”.

Kassari muuseumimajas

- Näitus „Elu saarel. Tuli, vesi, õhk, maa”. Näitus heidab pilgu hiidlaste elu argipäeva nähtustele ja sündmustele ning olulistele pöördpunktidele saare ajaloos läbi nelja ürglemendi: tuli, vesi, õhk, maa. Kõigile teadmishimulistele suurtele ja väikestele on avatud „4 elemendi õmbluskoda”, kus saab katsete käigus ise proovida ürglementide (tuli, vesi, õhk, maa) toimimist erisugustes olukordades.
- Kappide avahoidla. Varahoidlaks muudetud näituseruumis saab näha toidu- ehk piimakappe, seinakappe, pesu- ja tööriistakappe, riide- ja puhvetkappe, aga ka kaalukappi, lasteaiakappi, kummutit ja krahvi öökappi.
- Muuseumimajad on avatud: Pikk maja E–R kl 10–17, L kl 10–15; Kassari muuseumimaja T–L kl 10–17; Mihkli talumuuseum ja R. Tobiase maja-muuseum avatud ettetellimisel.

Pikk maja ja Kassari muuseumimaja
pühade ajal

- 23. ja 31. detsembril avatud kuni kl 14.
- 24.–26. detsembril ja 1. jaanuaril suletud.
- Muuseumide lahtiolekuaegadel on avatud ka muuseumipoed.
- Lisainfo: tel 463 2091 või info@hiiumaa-muuseum.ee, <https://muuseum.hiiumaa.ee/>.

Tuuletornis

- Elamuskeskus Tuuletorn kutsub külla kõiki uusi ja vanu sõpru, oodatud on ka lasteaia- ja kooligrupid.
- Küllastusi reguleerime Eestis kehtestatud piirangute järgi. Tuuletorni ruumid on avarad ja kõigil on võimalik hoida teistega piisavat vahet. Tule avasta Tuuletorni uue muheda teejuhiga. Too on nüüdisaegne, tal on rohkete teadmisi, ta ajale vastavalt turvaline ning mõistab hiiu nalja. See on audiogiid, mis juhatab sind elamuslikul rännakul Tuuletorni ekspositsioonil. Saad kulgeda läbi viie korruse, kuulates lugusid vee alt ja vee pealt, et läbi elada seda selamatut Hiiumaa tunnet. Audiogiid pakub võimalust avastada ning kogeda torni justkui omaette maailmas. Tuur on saksa, vene, soome, läti, inglise ja eesti keeles. Ürituste info: www.facebook.com/tuule-torn. Iga soovija saab ka meie ronimisseinale ennast proovile panna.
- Elamuskeskus Tuuletorn ronimisvõistluste karikasari „Noor tipu tegija 2021/2022”.
- Oktooberist 2021 maini 2022 iga kuu viimasel nädalal.
- Kaheksa kuu vältel ootame kõiki Hiiumaa noori vägilasi võistleva eri etappidel, kus saab punkte koguda, ning sarja lõppedes mais 2022 kuulutatakse välja noor tipu tegija.
- Võisteldakse vanuserühmades: noored s 2002–2007, lapsed s 2008–2011, lapsed s 2012–2014.
- Iga vanuserühma hooaja kolme paremat autasustatakse karikaga. Karikaarvestusse lähevad vähemalt viiest osavõistlusest osa võtnud võistlejad. Osavõistluse igale osalejale üllatus!
- Hooaja kokkuvõtlik autasustamine ja karikate jagamine on tuleva aasta mais kohvikus Ruudi.
- Osavõituõigus on kõigil Tuuletorni ronimis-seina pääsme ostmisel, eraldi stardimaksu lisaks ei ole. Täpsem info ja registreerimine: Inna Lepikult inna.lepik@hiiumaa.ee või tel 564 7577.

Seinajooks kuni 1. detsembrini

- Kes jookseb kõige kiiremini tippu? See selgub 1. detsembriks seinajooksul Tuuletorni elamuskeskuses. Ronida saab endale sobival ronimis-seina lahtioleku ajal ning ronida tuleb kiiresti. Kiiruse peale saab ronida kahel rajal, nende aegade summa-ga selguvad kiireimad naised ja mehed (sündinud 2003–1981) ning naised ja mehed (sündinud 1980 ja vanemad). 17. novembrist kuni 1. detsembrini on võimalus harjutada ja kui oled valmis, jooksed aja peale tippu! Harjutamine tavahinnakirja alusel ning aja peale jooks 3 eurot koos varustusega. Broneeri aeg tel 5350 5028 või meilitsi tuuletorn@hiiumaa.ee ja tule „jooksma”.
- Lahtiolekuajad: ekspositsioon T–R kl 15–21, L–P kl 12–21, ronimissein T–R kl 17–21, L–P kl 12–18. Lisainfo: tuuletorn.ee.

TULEKUL HIIUMAAL

- R, 26. novembril**
kl 18–22 noorte disko Käinas Carriba Clubis. Tasuta
kl 18 Ristimäe parklast algav öömatk Kaibaldi liivikule. Matka pikkus 5–6 km, u kaks tundi, kaasa võtta taskulambid. Korraldaja Palade loodushariduskeskus. Lisainfo: tel 5342 2087, e-post paladelhk@gmail.com, www.facebook.com/paladelhk
- L, 27. novembril** kadriturniir võrkpallis Kõrgessaare vaba aja keskuses. Lisainfo: Artur Valk, tel 505 5732, artur.valk@hiiumaa.ee
- L, 27. novembril**
kl 12–16 väike advendiaegne kohaliku kauba jõulu- ja talulaat Luidjal trahteris Meite Möte
kl 13–14 juhendatud tuur „Igat seltsi hiidlased Tuuletornis” elamuskeskuses Tuuletorn. Pilet 10 eurot
- P, 28. novembril**
kl 11 Hiiumaa kino: „Gucci tragöödia” Kärdla kultuurikeskuses. Pilet 5/6 eurot
kl 11–16 advendimüük Kassari rahvamaja õuel. Pakume sooja jooki ja pirukat ning müütame kõike, mis toodetud Kassari saarel – sokist suitsusingini! Lisainfo: www.facebook.com/KassariRahvamaja
kl 12–16 väike advendiaegne kohaliku kauba jõulu- ja talulaat Luidjal trahteris Meite Möte
kl 14 Hiiumaa kino: „Omerta 6/12” Kärdla kultuurikeskuses. Pilet 5/6 eurot
kl 17–17.30 süütame Kärdla jõulukuuse tuled Kärdla keskväljakul. Süütame tuled Kärdla kuusepuul ja astume üheskoos jõuluaega
kl 17–17.30 advendiaja alguse tähistamine Käina kiriku pargis kiriku varemete juures
kl 18 advendiaja tähistamine Emmastes. Juurte kuuse jõulumaa
kl 18 advendiaja alguse tähistamine Suuremõisas. Pääpikuküla avamine Suuremõisas Püha-lepa VAKi õuel
kl 19 advendiaja alguse tähistamine Kõrgessaare alevikus pargis jõulukuuse juures
kl 18 Hiiumaa kino: „Encanto” Kärdla kultuurikeskuses. Pilet 5/6 eurot
- K, 1. detsembril kl 19–20** loodusõhtu „Valgest valgesse” kontsert „Teile laulab Ott Lepland” Palade loodushariduskeskuse kivimite majas. Pilet 5 eurot. Palume kindlasti kontserdile enne registreeruda, sest kohtade arv on piiratud: paladelhk@gmail.com või telefonil 5324 4087. www.facebook.com/paladelhk
- N, 2. detsembril kl 16.30–19.45** lastevanemate koolitus „Vanema toimetulek oma emotsioonidega” Hiiumaa gümnaasiumis. Koolitaja Mare Tereping. Osalemisvõimalus ka Zoomi vahendusel. Registreerimine ja info: info@hru.ee ja <https://hru.ee/lastevanemate-ja-lastega-tootajate-luhikoolitused/>
- R, 3. detsembril kl 16–17** Leelo-Mai Aunbaumi maalinäituse „Rändrahnud/Boulders” avamine Kärdla kultuurikeskuses. Näitus jääb avatuks 29. detsembrini
- L, 4. detsembril**
kl 12–16 väike advendiaegne kohaliku kauba jõulu- ja talulaat Luidjal trahteris Meite Möte
kl 14 korvpallivõistlus Hiiumaa spordikeskuses: KK Askus vs. Jõgeva
- P, 5. detsembril**
kl 11–16 advendimüük Kassari rahvamaja õuel. Pakume sooja jooki ja pirukat ning müütame kõike, mis toodetud Kassari saarel – sokist suitsusingini!
kl 12–16 väike advendiaegne kohaliku kauba jõulu- ja talulaat Luidjal trahteris Meite Möte
- 6.–17. detsembril** Hiiumaa muuseumi jõuluprogramm „Soovide aeg”
Jõuluaeg on soovide aeg. Kuidas soovimine täpsemalt eri aegadel käinud on, uurime Kärdlas Pika majas selleks loodud jõulumeeleolus. Registreerimine ja lisainfo: info@hiiumaamuuseum.ee, 5884 0140
- N, 9. detsembril**
kl 16.30–19.45 lastevanemate koolitus „Nooruki õpimotivatsiooni toetamine” Hiiumaa gümnaasiumis. Koolitaja Mare Tereping. Osalemisvõimalus ka Zoomi vahendusel. Registreerimine ja info: info@hru.ee ja <https://hru.ee/lastevanemate-ja-lastega-tootajate-luhikoolitused/>
kl 17 Hiiumaa loomeinimeste aastalõpunäituse „Kirju” avamine Nelja Nurga galeriis. Näitus jääb avatuks 31. detsembrini, vaatama saab tulla R–L 11–15
kl 18–19 Hiiumaa ametikooli advendikontsert Suuremõisa lossis. Esineb klaverikvartett: Sofia Vinkel (viul), Grettel Eerik (vioola), Anton Hansen Karin (tsello), Tähe-Lee Liiv (klaver). Kavas: Schumann, Piazzolla. Tasuta
- 10.–11. detsembril** jõuluturg Kärdla keskväljakul. Avatud R, 10. detsembril kl 10–19 ja L, 11. detsembril kl 10–15. Jõuluturuga kaasneb kultuuriprogramm ja töötoad. Müügikohtade registreerimine 30. novembrini tel 5300 3234, e-post kultuur@hiiumaa.ee. Jälgi infot: www.facebook.com/kardlakultuur/
- L, 11. detsembril kl 12–16** väike advendiaegne kohaliku kauba jõulu- ja talulaat Luidjal trahteris Meite Möte
- P, 12. detsembril**
Laternamatk „Ring ümber Kärdla”. Täpsem info: www.facebook.com/HiiumaaSport. Matk lõpeb Hiiumaa spordikeskuse juures, järgneb loosiuhindade ja peaaühinna loos. Tasuta. Korraldaja Hiiumaa vallavalitsuse spordikomisjon
kl 11–16 advendimüük Kassari rahvamaja õuel. Pakume sooja jooki ja pirukat ning müütame kõike, mis toodetud Kassari saarel – sokist suitsusingini!
kl 12–16 väike advendiaegne kohaliku kauba jõulu- ja talulaat Luidjal trahteris Meite Möte
kl 14–15 Kärdla kammerkoori advendipuudutus „Nüüd hingvad inimesed” Kuriste kirikus. Tasuta
kl 16–17 Kärdla kammerkoori advendipuudutus „Nüüd hingvad inimesed” Reigi pastoraadis. Tasuta
kl 18–19 Kärdla kammerkoori advendipuudutus „Nüüd hingvad inimesed” Kärdla kirikus. Tasuta
- 14.–18. detsembril** Palade loodushariduskeskuse jõulumaa „Metsapere jõulud” Soera talu õues
- 14.–17. detsembril** ootavad Metsamemmed Soera õuele I kooliastme ja lasteaialapsi kolmel korral päevas: kl 10–11.30, 12–13.30, 14–15.30, 18. detsembril kl 12–13.30
- L, 18. detsembril**
kl 12–16 väike advendiaegne kohaliku kauba jõulu- ja talulaat Luidjal trahteris Meite Möte
kl 14 korvpallivõistlus Hiiumaa spordikeskuses: KK Askus vs. Viimsi
- P, 19. detsembril**
kl 12 Kõrgessaare piirkonna koduste laste jõulupidu Kõrgessaare vaba aja keskuses
kl 12–16 väike advendiaegne kohaliku kauba jõulu- ja talulaat Luidjal trahteris Meite Möte
- N, 23. detsembril** Kõrgessaare piirkonna jõulupidu Kõrgessaare vaba aja keskuses. Lisainfo: Artur Valk, tel 505 5732, artur.valk@hiiumaa.ee
- E, 27. detsembril kl 18** kontsert: Antonio Vivaldi „Aastaajad” Kärdla kultuurikeskuses. Esitavad rahvusooper Estonia Ooper-Kvartett, klavessiinil Ene Nael. Vivaldi sonette loeb Tallinna Linnateatri näitleja Argo Aadli. Piletid müügil Kärdla kultuurikeskuses: 8 eurot (pensionär, õpilane), 10 eurot (tavapilet), 12 eurot (enne kontserti). Tel: 5300 3234, e-post kultuur@hiiumaa.ee. Kärdla kultuurikeskus on avatud E–R kl 10–18

Hiiumaa Teataja, Hiiumaa valla väljaanne

Toimetajad: Liina Siniveer, tel 5386 7606, Károlyn Kivistik

Kujundus ja küljendus Katri Henga

Trükikoda Kroonpress

Hiiumaa Teataja ilmub kuu viimasel reedel. Info ja teated järgmise kuu lehte on oodatud eelneva kuu 15. kuupäevaks: info@hiiumaa.ee